

mogelijk wel in de toekomst gebruikt worden in krimpregio's bij vakken die maar door een beperkt aantal leerlingen gevolgd worden. Zulke uitzonderingen daargelaten zijn er geen schoolvakken die volledig digitaal op afstand kunnen en mogen worden aangeboden, zonder enige fysieke aanwezigheid op de eigen school.

4. De leden van de VVD-fractie vragen welke ervaringen met betrekking tot het lerarentekort het ministerie heeft geleerd van het kunnen geven van digitaal onderwijs op afstand.

Scholen en leraren hebben de afgelopen tijd een grote prestatie geleverd door hun onderwijs op afstand op grote schaal vorm te geven. Het positieve beeld op hoofdlijnen is dat men met elkaar in staat is om snel tot vernieuwende onderwijsvormen te komen. En dat het vermogen van scholen om creatief aan de slag te gaan met de organisatie van hun onderwijs groot is. Naar de ervaringen in de praktijk zal wel nader onderzoek worden gedaan om deze beelden op feiten te checken. De periode van afstandsonderwijs biedt immers een kans om aanvullende inzichten op te doen. Ik heb daarom het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) gevraagd om een uitvraag te doen bij onderzoekers en kennisinstellingen naar COVID-19 gerelateerde onderwijsonderzoeken. Uit de eerste opbrengsten blijkt dat er in het hele veld veel behoefte en initiatief is om van de ontstane situatie te leren. Als aanvullend onderzoek nodig is, zal OCW initiatief tot dit onderzoek nemen, zodat blijvend kan worden geleerd van de ontstane situatie en opgedane ervaringen. We nemen bij dit onderzoek ook de mogelijkheden om bij te dragen aan het probleem van het lerarentekort mee.

5. De leden van de VVD-fractie vragen of de opening van scholen in het voortgezet onderwijs een harde deadline is.

2 juni was een harde deadline: op die datum gingen de middelbare scholen weer open. Als het een school niet lukt om open te gaan, dan geven zij dat door aan de inspectie. Er kunnen twee legitieme redenen zijn waarom een school sluit: als de school niet open kan blijven vanwege te veel zieke leraren, of als de GGD adviseert om te sluiten vanwege de volksgezondheid. Als dit niet het geval is en een school kiest er toch voor om te sluiten, dan gaat de inspectie in gesprek met de school. De lessen die hieruit getrokken worden, kunnen gebruikt worden voor volgend schooljaar. Het is immers mogelijk dat de anderhalvemeterschool ook dan nog realiteit is.

6. De leden van de VVD-fractie vragen hoe wordt gewaarborgd dat alle scholen hun lessen voor fysieke lessen openen.

We gaan ervan uit dat er op alle scholen de komende periode weer een deel van het onderwijs fysiek wordt gegeven. Waar nodig spreekt de inspectie een school aan en kijkt dan met de school waarom het niet lukt en of ze samen een oplossing kunnen vinden.

7. De leden van de VVD-fractie vragen hoe ik terugkijk op de gedeeltelijke heropening van de basisscholen 11 mei 2020.

Ik kijk met een positief gevoel terug op de heropening. Het is goed dat basisscholen op 11 mei gedeeltelijk open zijn gegaan en sinds 8 juni weer volledig open zijn. Kinderen kunnen weer op de normale manier onderwijs volgen en dat is enorm belangrijk. Voor die kinderen, maar ook voor hun ouders die nu weer aan het werk kunnen en voor alle leraren die hun leerlingen gemist hebben.

8. De leden van de VVD-fractie vragen welke lessen ik heb getrokken uit de opening van 11 mei 2020 en hoe ik deze toepas op de heropening van het voortgezet onderwijs van 2 juni 2020.

De belangrijkste les van de opening van het primair onderwijs is dat scholen ontzettend goed in staat zijn om zich aan te passen aan de maatregelen die nodig zijn vanwege het coronavirus. Daar verdienen zij terecht onze waardering voor, en dat gaf ook vertrouwen voor een opening van het voortgezet onderwijs, waar de puzzel om te openen nog groter is. We zien ook daar dat scholen er met creativiteit en veel inzet in slagen fysiek onderwijs te organiseren. Daarnaast hebben we bij de opening van het primair onderwijs gezien dat het van groot belang is zo helder mogelijk te zijn in wat we van scholen verwachten. Om die reden is direct helder gemaakt wat we eisen van scholen (de vier zaken die ook in de Kamerbrief van 19 mei staan: iedereen houdt anderhalve meter afstand; scholen geven alle leerlingen fysiek onderwijs; de onderwijstijd wordt zo over de dagen verdeeld dat het aantal vervoersbewegingen zo beperkt mogelijk is; het openbaar vervoer mag niet overbelast raken).¹

9. De leden van de VVD-fractie vragen hoe ik waarborg dat er geen ‘vergeten kinderen’ meer zijn en waar ouders terecht kunnen voor vragen.
10. Deze leden vragen daarnaast naar de rol van bijvoorbeeld leerplichtambtenaren om te voorkomen dat leerlingen uit beeld verdwijnen van scholen.

Wanneer een school constateert dat een leerling niet op school komt en de school hiervan melding doet bij de leerplichtambtenaar, is het in eerste instantie belangrijk dat het gesprek vanuit de school wordt aangegaan met de ouders om te onderzoeken wat de reden hiervoor is. De leerplichtambtenaar kan hierbij behulpzaam zijn en zijn functie is gericht op de gedeelde maatschappelijke zorg, waarbij het contact met de ouders en/of leerling centraal staat. Besluiten ouders toch om hun kinderen thuis te houden, dan worden leerplichtambtenaren opgeroepen gehoor te geven aan de eerder aangenomen motie om in die situatie geen proces-verbaal op te leggen. Voorop staat dat kinderen weer naar school gaan en daar ook onderwijs volgen. Als het gaat om kinderen in een kwetsbare positie is het des te belangrijker dat deze kinderen in het vizier blijven en deze kinderen weer naar school gaan of in ieder geval thuis het programma volgen. De leerplichtambtenaar heeft hier ook een rol. Als ouders vragen hebben dan kunnen zij terecht bij de school van hun kind of bij de gemeente. Tot slot staan er op de websites www.rijksoverheid.nl en op www.nji.nl/coronavirus specifieke pagina's voor vragen van ouders. Op www.weeropschool.nl is praktische informatie te vinden over de opening van scholen.

[PM Voorleggen aan minister of dit al wat strenger mag, bijv: “Samen met Ingrado zal ik een maatwerk aanpak bespreken, die uiteraard zorgvuldig wordt opgebouwd. Eerst wordt altijd het gesprek aangegaan, maar in het uiterste geval, daar waar kinderen anders uit beeld dreigen te raken of anderszins kwetsbaar zijn wordt handhavend optreden weer mogelijk.”]

11. De leden van de VVD-fractie vragen op welke manieren scholen kunnen samenwerken in het delen van best practices om tot werkbare roosters te komen en naar de rol van de raden hierbij.

¹ Kamerstukken II 2019/20, 25295, 351.

Dat kunnen ze op verschillende manieren doen. Op de website www.weeropschool.nl is veel te vinden, en de PO-Raad en de VO-raad hebben ook veel voorbeelden op hun site staan. Zij zijn actief bezig voorbeelden te verzamelen en te verspreiden.

12. De leden van de VVD-fractie vragen hoe wordt gewaarborgd dat scholen fysiek onderwijs geven aan alle leerlingen en dit niet te beperken tot een mentoruur of een paar toetsen.

Ik ga ervan uit dat er op alle scholen de komende periode weer een deel van het onderwijs fysiek wordt gegeven. Daarbij is juist een mentoruur van groot belang om leerlingen de gelegenheid te geven hun ervaringen uit te wisselen in deze ingewikkelde tijd. Als het een school niet lukt om open te gaan, dan geven zij dat door aan de inspectie. De inspectie kijkt dan met de school waarom het niet lukt en of ze samen een oplossing kunnen vinden. Als een school uiterst beperkt fysieke lessen verzorgt, en hier geen gegronde reden voor is, kunnen ouders een signaal afgeven bij de inspectie. Zo nodig gaat de inspectie dan ook met de school in gesprek. De lessen die hieruit getrokken worden, kunnen gebruikt worden voor volgend schooljaar. Het is mogelijk dat de anderhalvemeterschool ook dan nog realiteit is.

13. De leden van de VVD-fractie vragen of ik bereid ben om regels aan te scherpen zodat zoveel mogelijk leerlingen weer naar school komen en leerlingen niet afhankelijk zijn van de willekeur van school.

Waar nodig gaat de inspectie in gesprek met scholen. Het is op dit moment niet mijn bedoeling om dwingend voor te schrijven. Scholen hebben namelijk ook ruimte nodig om eigen keuzes te maken die aansluiten bij de mogelijkheden van de school en het belang van de kinderen. Het gaat er vooral om dat we nagaan hoe het onderwijs onder deze omstandigheden goed vormgegeven kan worden, en dat we ervan leren voor volgend schooljaar.

14. Er worden afspraken gemaakt over speciaal vervoer voor leerlingen die meer dan acht kilometer van school wonen en van het openbaar vervoer afhankelijk zijn. De leden van de VVD-fractie vragen waar deze acht kilometer op is gebaseerd.

8 kilometer is een enigszins arbitraire grens. Het is een afstand die in elk geval nog goed te fietsen is. In de maatregelen rondom leerlingendaling op basis van het advies van de commissie-Dijkgraaf wordt de 8 kilometer ook als grens gehanteerd voor het bepalen van een geïsoleerde vestiging. Desondanks weten we dat veel leerlingen die (veel) verder van school wonen ook gewoon fietsen. De grens van 8 kilometer is dan ook niet bedoeld om leerlingen die verder van school wonen te ontmoedigen om te fietsen. Het maatwerkvervoer is alleen bedoeld voor leerlingen die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer om naar school te komen.

15. De leden van de VVD-fractie vragen of het Leeuwarder Lyceum voor ruim 1000 leerlingen vervoer zou moeten regelen en of dit realistisch is.

Nee, scholen regelen het vervoer niet zelf. De regionale vervoerder maakt samen met de school afspraken over die leerlingen die echt afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. Scholen laten vervoerders weten hoeveel leerlingen dit zijn. De regionale vervoerder kijkt vervolgens in samenspraak met de school of dit problemen gaat opleveren in het openbaar vervoer, welke oplossingen mogelijk zijn qua spreiding en regelt zo nodig aanvullend vervoer. Het is daarnaast waarschijnlijk dat veel van de leerlingen van het Leeuwarder

Lyceum die verder van school wonen dan 8 kilometer normaal gesproken zouden fietsen. Dat moeten ze nu natuurlijk ook gewoon doen. Maatwerkvervoer is alleen bedoeld voor leerlingen die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer om naar school te komen.

16. De leden van de VVD-fractie vragen hoeveel scholen in het voortgezet onderwijs een dusdanig grote groep leerlingen van buiten de acht kilometer grens waardoor hebben het vervoer een probleem zou kunnen zijn.

Dat is niet bekend. Het merendeel van de scholen heeft inmiddels afspraken gemaakt met de regionale vervoerders. Veel leerlingen maken gebruik van de fiets om op school te komen. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van gespreide begin-en eindtijden. Hierdoor neemt de druk op het openbaar vervoer af. De vervoerders geven aan dat ze er vertrouwen in hebben dat het gaat lukken. Er zal dagelijks worden gemonitord en actie worden ondernomen waar dat nodig is. We hebben op basis van de eerste ervaringen geen signalen die erop wijzen dat er grote problemen zijn ontstaan.

17. De leden van de VVD-fractie vragen op welke manier wordt het speciale vervoer wordt vormgegeven.

Als de regionale vervoerder signalen ontvangt dat bepaalde lijnen vaak gebruikt worden door leerlingen, kan die ervoor kiezen om extra materieel in te zetten. Maar het kan ook zijn dat voor sommige leerlingen wordt gezegd: het reguliere ov heeft meer dan genoeg capaciteit, stap maar in de bus die je altijd neemt.

18. De leden van de VVD-fractie vragen of leerlingen vanuit huis worden opgehaald, of dat ze zich naar een centraal punt begeven.

De oplossingen komen tot stand door het maken van maatwerkafspraken tussen de regionale vervoerders en de scholen. Het is aan de regionale vervoerders om dit vorm te geven. In het geval van het vorige voorbeeld, waarbij er extra bussen worden ingezet op drukke lijnen, ligt het voor de hand dat leerlingen zich naar een centraal punt begeven.

19. De leden van de VVD-fractie vragen op welke manier dit speciale vervoer wordt bekostigd.

Maatwerkoplossingen die niet binnen de reguliere concessie van de regionale vervoerder passen (en daarmee geen financiële dekking hebben) worden door de regionale vervoerder besproken met de decentrale concessieverlener. Is dit meer dan incidenteel dan voeren vervoerders, decentrale concessieverleners en de ministeries van IenW en OCW hierover het gesprek. Het uitgangspunt hierbij is dat scholen geen extra kosten maken.

20. De leden van de VVD-fractie vragen welke voorzieningen er worden getroffen voor leerlingen in het vso die om medische redenen niet, of niet meteen, volledig gebruik kunnen maken van fysiek onderwijs.

Voor leerlingen die om medische redenen nog niet (volledig) naar school kunnen wordt door de school voor een passende oplossing gezorgd.

21. De leden van de VVD-fractie vragen op hoeveel scholen ouders meebeslissen over het overgaan van hun kind naar het volgende jaar in het vo en wat ik hier van vind.

Ik beschik niet over cijfers over het precieze aantal scholen waar ouders mee beslissen over het overgaan van hun kind naar het volgende jaar in het voortgezet onderwijs. Dat de informatie van ouders en de thuissituatie wordt meegenomen in het overgangsbeleid vind ik een goede zaak, maar om de beslissing volledig bij de ouders neer te leggen vind ik onwenselijk. Mondige ouders kunnen zo een grotere druk uitoefenen om een leerling toch over te laten gaan, wat nadelige gevolgen heeft voor de kansengelijkheid. Het professionele oordeel van het docententeam zou hier altijd leidend in moeten zijn.

22. De leden van de VVD-fractie vragen waarom deze scholen er niet voor kiezen om de beslissing over het overgaan bij de leraar neer te leggen.

Ik ga ervan uit dat deze keuze is gemaakt op basis van professionele afwegingen van de leraren en schoolleiding, passend bij de leerlingenpopulatie en de onderwijskundige visie en situatie van de desbetreffende school.

23. De leden van de VVD-fractie vragen of het mee laten beslissen van ouders bij het overgaan van de leerlingen gevolgen heeft voor de kansengelijkheid en of ik stappen onderneem om die kansengelijkheid tussen leerlingen alsnog te waarborgen en borg dat de leerlingen voldoende kennis hebben om het volgende jaar goed door te kunnen komen.

In hoeverre deze keuze gevolgen heeft voor de kansengelijkheid kan ik op dit moment niet beoordelen. Als een school ervoor kiest om ouders en leerlingen een (doorslaggevende) rol te geven bij de overgangsbeslissing, laat dit onverlet dat de school dan nog steeds eindverantwoordelijk is, en dat de school er (bijvoorbeeld door de inspectie) op aangesproken kan worden als hierdoor de kwaliteit van hun onderwijs in het geding komt.

24. De leden van de VVD-fractie vragen wat ik heb gedaan bij gemeenten die het geven van bewegingsonderwijs op binnenlocaties verbieden en of ik bereid ben contact op te nemen met deze gemeenten en hen er op te wijzen dat het geven van bewegingsonderwijs in de gymzaal gewoon is toegestaan.

Nu het fysieke onderwijs weer is opgestart, is het belangrijk dat leerlingen ook weer bewegingsonderwijs krijgen. Daarom ben ik in gesprek gegaan met de VNG om te onderzoeken waar en waarom deze problemen zich voordoen en hoe die opgelost kunnen worden. [PM reactie over noodverordening]

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

25. De leden van de CDA-fractie vragen of de school in Limburg met een coronabesmetting bekend de school was met het protocol over coronabesmetting en waarom de ouders van die desbetreffende school niet eerder zijn geïnformeerd door de school over de coronabesmettingen.

De school was bekend met het protocol en heeft direct de GGD ingeschakeld, zoals afgesproken. Bij de eerste besmetting zijn direct alle ouders van de betreffende groep geïnformeerd. Bij de tweede besmetting zijn alle ouders van de school geïnformeerd.

26. De leden van de CDA-fractie vragen of er naar aanleiding van de besmetting op de school in Limburg een bron- en contactonderzoek heeft plaatsgevonden door de GGD en of er inmiddels ook op andere scholen coronabesmettingen zijn geconstateerd.

Bij alle bevestigde besmettingen wordt er door de GGD bron- en contactonderzoek gedaan, zo ook in dit geval. Er zijn een aantal andere scholen waar een personeelslid positief is getest op corona. Alle GGD'en houden zelf bij wat het beroep van de geteste persoon is. Uit de gegevens van het RIVM blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat er een toename is van verspreiding van COVID-19 van kinderen op medewerkers, tussen kinderen onderling, of van medewerkers op kinderen. Daarnaast meldt het RIVM dat er gegevens van de GGD-teststraten zijn van 2619 medewerkers van kinderopvang en primair onderwijs; hiervan waren 66 (2,5%) positief. Dit percentage is lager dan het totaal van 8,2% bij alle mensen getest in de teststraten, en ook lager dan bij de 6,9% van al deze mensen exclusief zorgmedewerkers. Wij zien ook geen toename in het percentage positief geteste medewerkers van kinderopvang en primair onderwijs over de tijd.

27. De leden van de CDA-fractie vragen of ik bij de sectorraden heb geïnformeerd over de mogelijke onduidelijkheid ten aanzien van het protocol.

De afgelopen tijd is er veel contact geweest tussen OCW en onze partners in het veld. Daaruit is niet gebleken dat er onduidelijkheid bestaat over de protocollen. Ook wordt het beeld bevestigd dat scholen en de lokale GGD elkaar waar nodig goed weten te vinden.

28. De leden van de CDA-fractie vragen of ik zicht heb eventuele achterstanden van de leerlingen in het funderend onderwijs en of deze overeenkomen met de enquête van de AVS.

Het is lastig om op dit moment een eenduidig, compleet en definitief beeld te geven van de achterstanden die leerlingen hebben opgelopen. Zelfs binnen een klas kunnen ervaringen sterk uiteenlopen. Zo kunnen sommige leerlingen achterstanden hebben opgelopen terwijl anderen juist voor zijn gaan lopen. Het is dan ook extra belangrijk om de komende tijd in te zetten op maatwerk. De onlangs opengestelde subsidieregeling stelt scholen en instellingen in staat om dergelijk maatwerk te leveren. De komende tijd zal, door heropening van de scholen, meer zicht worden verkregen op de eventuele opgelopen achterstanden.

29. De leden van de CDA-fractie vragen of het mogelijk is het afstandsonderwijs te continueren voor chronisch zieke leerlingen, leerlingen in een risicogroep of met ouders in een risicogroep.

Zoals aangegeven in de beantwoording van uw schriftelijke vragen naar aanleiding hoofdstuk 8 van de kamerbrief van 15 april 2020 'zorg voor kwetsbare mensen' is het principe dat het voor leerlingen in een risicogroep niet anders ligt dan voor andere leerlingen.² De afweging blijft maatwerk in overleg met ouders. Het onderwijs op afstand hoeft niet per sé direct te stoppen. Zo zal er ook in enkele gevallen tijdelijk maatwerk worden gezocht.

Het blijft wel belangrijk dat alle leerlingen weer naar school gaan, zodat ook deze leerlingen ook volledig weer mee kunnen doen aan het onderwijs. Zo wordt ook de belasting thuis voor ouders voor wat betreft het begeleiden bij het volgen van onderwijs weer minder. Het is natuurlijk aan de school hoe en of het in staat is om onderwijs op afstand te verzorgen naast

² Kamerstukken II 2019/20, 25295, 383.

het onderwijs in de klas. Dit moet wel te organiseren zijn voor de school en geen overbelasting geven voor leerkrachten.

In lijn met de motie Westerveld c.s. waarin het kabinet wordt verzocht de lessen uit de coronatijd over afstandsonderwijs mee te nemen bij de thuiszittersaanpak, ben ik aan het onderzoeken welke lessen hieruit getrokken worden.³ Daarbij wil ik wederom, net als in het debat van 29 april, benadrukken dat het gaat om een eventueel tijdelijk middel.

30. De leden van de CDA-fractie vragen of de leerplichtambtenaren met ingang van 8 juni 2020 een andere rol gaan aannemen bij kinderen die zonder plausibele reden niet naar school gaan en onder welke omstandigheden en via welk tijdsplan de leerplichtambtenaren wel weer in het uiterste geval hun handhavende taak op zich kunnen nemen.

Na de sluiting van de scholen hebben naast de scholen en andere partijen, leerplichtambtenaren een grote bijdrage geleverd aan het stimuleren van ouders en leerlingen om zoveel als mogelijk onderwijs te blijven volgen. Hierbij was het uitgangspunt dat leerplichtambtenaren dit vanuit een gedeelde maatschappelijke zorg op zich hebben genomen en niet vanuit een handhavende rol. De aangenomen motie die leerplichtambtenaren oproept om niet handhavend op te treden betekent niet dat ouders hun kinderen thuis mogen houden. Het is de afgelopen periode een bijzondere periode geweest. Nu de scholen weer open zijn, zijn we in een overgangsfase beland waar iedereen aan moet wennen. Ook ouders en leerlingen. Ik kan me in sommige situaties heel goed voorstellen dat ouders bezorgd zijn als zij hun kinderen weer naar school laten gaan. Bijvoorbeeld als er gezinsleden zijn met een kwetsbare gezondheid. Juist daarom heb ik gezegd dat in deze overgangsfase het 'bonnenboekje' niet tevoorschijn zal worden gehaald door leerplichtambtenaren. Tegelijkertijd wil ik blijven benadrukken dat het uitgangspunt is en blijft dat kinderen naar school gaan. De school heeft voor kinderen een heel belangrijke socialiserende functie om ervoor te zorgen dat zij later in onze samenleving kunnen functioneren. Het is voor kinderen van belang dat zij leeftijdsgenoten ontmoeten en met elkaar leren omgaan. Hierover ben ik voortdurend in gesprek met scholen en leerplichtambtenaren zodat zij vanuit de gedeelde maatschappelijke zorg het gesprek met de ouders en leerlingen kunnen en blijven aangaan. Zoals eerder aangegeven zal de Kamer worden geïnformeerd op het moment dat leerplichtambtenaren weer handhavend gaan optreden. Hierover ben ik momenteel in gesprek met onder andere Ingrado, de vereniging voor leerplichtambtenaren.

[PM Voorleggen aan minister of dit al wat strenger mag, bijv: "Samen met Ingrado zal ik een maatwerk aanpak bespreken, die uiteraard zorgvuldig wordt opgebouwd. Eerst wordt altijd het gesprek aangegaan, maar in het uiterste geval, daar waar kinderen anders uit beeld dreigen te raken of anderszins kwetsbaar zijn wordt handhavend optreden weer mogelijk."]

31. De leden van de CDA-fractie vragen hoe groot de groep kinderen is die sinds de basisscholen op 11 mei nog thuis zijn gehouden door hun ouders en of deze groep sinds 11 mei toe of afneemt.

Uit de peiling van 19 mei 2020 van de AVS bij 1.000 schoolleiders blijkt dat op veel scholen enkele leerlingen thuisbleven. Op bijna 10 procent van deze scholen waren alle leerlingen aanwezig. Bij negen van de tien scholen bleven de eerste twee weken één of meerdere leerlingen thuis vanwege het coronavirus. Veelal bleven deze leerlingen thuis met een goede

³ Kamerstukken II 2019/20, 35300-VIII, 162.

reden, waarbij de leerlingen of hun directe omgeving een verhoogd risico heeft op besmetting. Vanuit deze peiling lijkt het te gaan om 1 of 2 procent van de leerlingen, maar bij 8 procent van de scholen komt meer dan 10 procent van de leerlingen nog niet op school. De groep leerlingen die thuisbleven, is hiermee niet groter geworden dan eerder.

32. De leden van de CDA-fractie vragen hoe groot is de groep onderwijspersoneel is die sinds 11 mei thuisbleef, wat de reden hiervoor is en of deze groep sinds 11 mei toe of afneemt.

Ik beschik niet over de aantallen personeelsleden die thuis zijn gebleven sinds 11 mei, dat wordt niet bijgehouden. Personeel moet thuisblijven als ze corona hebben of bij verschijnselen van corona in afwachting van de testuitslag. Personeel kan met de schoolleiding in overleg als ze tot een risicogroep behoren of als gezinsleden daartoe behoren. Gezamenlijk kunnen ze tot een verantwoorde oplossing komen.

33. De leden van de CDA-fractie vragen in hoeverre de medezeggenschapsraden in het primair en secundair onderwijs zijn betrokken bij het coronabeleid van de school.

Besturen en medezeggenschapsraden hebben elkaar in de meeste gevallen goed gevonden. Uit het onderzoek van de Vereniging Openbaar Onderwijs blijkt dat in maart, toen de scholen gesloten werden, bij de helft van de bevraagde scholen de medezeggenschapsraden tijdig en voldoende betrokken waren. In mei was dit in drie kwart van de ondervraagde scholen het geval. Ik zie hierin een bemoedigende toename. Rekening houdend met de snelheid waarmee maatregelen op de schoolbesturen afkwamen heb ik er vertrouwen in dat met het afnemen van de crisissfeer de medezeggenschapsraden en besturen elkaar weer tijdig weten te vinden bij komende besluitvorming. Het blijkt dat (in)formele afstemming in deze tijd nog belangrijker is dan anders. We zullen hier dan ook met de sociale partners blijvend aandacht voor vragen.

34. De leden van de CDA-fractie vragen wat de RIVM of GGD-normen zijn om scholen in het primair onderwijs te sluiten als gevolg van een uitbraak van corona en wie over sluiting beslist en communiceert.

In het protocol van de PO-Raad is opgenomen wat een school moet doen als er sprake is van een besmetting. Het is altijd al gebruikelijk dat scholen uitbraken van infectieziekten melden bij de GGD afdeling infectieziektebestrijding. Voor de kinderen geldt dat de schoolleider of locatiemanager een ongewoon aantal gevallen van een ziekte van vermoedelijk infectieuze aard bij de GGD meldt. Dit geldt ook voor (mogelijke) coronavirusinfecties. Daarbij is een ongewoon aantal voor het primair onderwijs vastgesteld op 3 of meer. Iedere leraar of ander personeelslid met ziekteverschijnselen wordt laagdrempelig getest en blijft thuis tot de uitslag bekend is. Bij alle bevestigde coronavirusinfecties doet de GGD bron- en contactonderzoek. De GGD vraagt dan aan de patiënt met wie hij precies contact heeft gehad in de besmettelijke periode en neemt zo nodig maatregelen om verdere verspreiding tegen te gaan. Huisgenoten van een COVID-19-patiënt moeten tot 14 dagen na het laatste contact met de patiënt in thuisquarantaine blijven. Dat is omdat zij tot 14 dagen na het laatste contact nog ziek kunnen worden. Welke maatregelen precies genomen moeten worden op de school en of er meer personen getest moeten worden is afhankelijk van de omstandigheden en wordt bepaald door de GGD. De GGD neemt daarover contact op met de school.

35. De leden van de CDA-fractie vragen op welke wijze wordt gecontroleerd of de basisscholen en het voortgezet onderwijs het RIVM-protocol ten aanzien van de in acht te nemen hygiënemaatregelen volgen.

Signalen over het niet naleven van deze maatregelen kunnen worden doorgegeven aan de Inspectie van het Onderwijs. Indien nodig kan de inspectie deze signalen doorgeven aan de betreffende veiligheidsregio, die vervolgens actie kan ondernemen.

36. De leden van de CDA-fractie vragen hoeveel docenten en ander onderwijspersoneel thuis zullen blijven als de middelbare scholen weer opengaan en in hoeverre deze voor afstandsonderwijs worden ingezet.

Ik heb daar geen zicht op. Onderwijspersoneelsleden die tot de risicogroep behoort, of van wie gezinsleden daartoe behoren, en die om die reden thuis blijven, kunnen uiteraard heel goed worden ingezet voor afstandsonderwijs of andere zaken. Dat is iets tussen de school als werkgever en de leraar. Ik ga ervan uit dat scholen dat ook doen.

37. De leden van de CDA-fractie vragen waarom de taak ten aanzien van het regelen van leerlingenvervoer bij de scholen is neergelegd.

Nee, scholen regelen het vervoer niet zelf. De regionale vervoerder maakt samen met de school afspraken over die leerlingen die echt afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. Scholen laten vervoerders weten hoeveel leerlingen dit zijn. De regionale vervoerder kijkt vervolgens in samenspraak met de school of dit problemen gaat opleveren in het openbaar vervoer, welke oplossingen mogelijk zijn qua spreiding en regelt zo nodig aanvullend vervoer.

38. De leden van de CDA-fractie vragen waarom de gemeente of de sectorraad niet zijn gevraagd de taak ten aanzien van het regelen van het leerlingenvervoer op zich te nemen.

Scholen hebben niet de coördinatie, maar moeten wel inventariseren om welke leerlingen het gaat. Scholen hebben nu eenmaal zelf het beste zicht op het aantal leerlingen dat afhankelijk is van het openbaar vervoer, niet de gemeente of de sectorraad. De regionale vervoerder maakt samen met de school afspraken over die leerlingen die echt afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. De school laat de vervoerder weten hoeveel leerlingen dit zijn. De regionale vervoerder kijkt vervolgens in samenspraak met de school of dit problemen gaat opleveren in het openbaar vervoer, welke oplossingen mogelijk zijn qua spreiding en regelt zo nodig aanvullend vervoer.

39. De leden van de CDA-fractie vragen of alle leerlingen die het nodig hebben vanaf 2 juni beschikken over leerlingenvervoer.

De vervoerders geven aan dat ze er vertrouwen in hebben dat het gaat lukken. Er zal dagelijks worden gemonitord en actie worden ondernomen waar dat nodig is. De eerste signalen wijzen er niet op dat zich problemen voordoen.

40. De leden van de CDA-fractie vragen waarbij bij het leerlingenvervoer niet is gekozen voor een afstandscriterium van 15 of 20 kilometer.

8 kilometer is een enigszins arbitraire grens. Het is een afstand die in elk geval nog goed te fietsen is. In de maatregelen rondom leerlingendaling op basis van het advies van de commissie-Dijkgraaf wordt de 8 kilometer ook als grens gehanteerd voor het bepalen van een geïsoleerde vestiging. Desondanks weten we dat veel leerlingen die (veel) verder van school wonen ook gewoon fietsen. De grens van 8 kilometer is dan ook niet bedoeld om leerlingen die verder van school wonen te ontmoedigen om te fietsen. Het maatwerkvervoer is alleen bedoeld voor leerlingen die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer om naar school te komen.

41. De leden van de CDA-fractie vragen voor hoeveel leerlingen scholen straks leerlingenvervoer moeten regelen en hoeveel leerlingen dit zouden zijn als de norm wordt gelegd op 15 of 20 kilometer?

Dat is niet te zeggen. Veel leerlingen die verder dan 8 km van school wonen, gaan altijd al op de fiets. Het maatwerkvervoer is alleen bedoeld voor leerlingen die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer en niet anders kunnen. Hoeveel dat er zijn is niet te zeggen, en dus ook niet hoeveel dat er zijn bij een grens van 15 of 20 kilometer.

42. De leden van de CDA-fractie vragen of het benodigde maatwerk ten aanzien van het leerlingenvervoer kan leiden tot andere schooltijden om de spits te vermijden.

Inderdaad, regionale vervoerders kunnen aan scholen doorgeven op welke tijden de bezetting van het openbaar vervoer laag is. Het is aan de scholen om deze informatie te gebruiken bij het bepalen van de start- en eindtijden. Waar nodig kunnen scholen die spreiden.

43. De leden van de CDA-fractie vragen wie uiteindelijk verantwoordelijk is voor de kosten van dit leerlingenvervoer.

Maatwerkoplossingen die niet binnen de reguliere concessie van de regionale vervoerder passen (en daarmee geen financiële dekking hebben) worden door de regionale vervoerder besproken met de decentrale concessieverlener. Is dit meer dan incidenteel dan voeren vervoerders, decentrale concessieverleners en de ministeries van IenW en OCW hierover het gesprek. Het uitgangspunt hierbij is dat scholen geen extra kosten maken.

44. De leden van de CDA-fractie vragen hoe ik omga met vo-scholen die besluiten dicht te blijven en om hoeveel scholen dit gaat.

2 juni was een harde deadline: op die datum gingen de middelbare scholen weer open. Als het een school niet lukt om open te gaan, dan geven zij dat door aan de inspectie. Er kunnen twee legitieme redenen zijn waarom een school sluit: als de school niet open kan blijven vanwege te veel zieke leraren, of als de GGD adviseert om te sluiten vanwege de volksgezondheid. Als dit niet het geval is en een school kiest er toch voor om te sluiten, dan gaat de inspectie in gesprek met de school.

45. De leden van de CDA-fractie vragen of er steekproefsgewijs door de Inspectie van het Onderwijs wordt gekeken hoeveel uren scholen fysiek onderwijs aanbieden en hoeveel digitaal en of hierbij handhavend wordt opgetreden.

Bij het ingaan van de landelijke maatregelen op 15 maart jongstleden heb ik aan scholen gecommuniceerd dat wij ervan uit gaan dat scholen hun best doen om naar omstandigheden

de kwaliteit van het onderwijs zo hoog mogelijk te laten zijn, door het afstandsonderwijs zo vorm te geven dat nog steeds leeropbrengsten worden gerealiseerd en dat het eventuele negatieve effect van deze periode op de ontwikkeling van leerlingen zo minimaal mogelijk blijft. Scholen hoeven in deze situatie geen onderwijstijd te registreren. Scholen hoeven geen onderwijstijd te compenseren in vakanties of onderwijsvrije dagen, ook niet in latere jaren. De inspectie houdt hier in het toezicht rekening mee. Signalen van scholen die niet of nauwelijks lesgeven, kunnen aan de inspectie worden doorgegeven. Deze meldingen kunnen voor de inspectie aanleiding zijn contact met het schoolbestuur op te nemen en in gesprek te gaan over de gang van zaken.

46. De leden van de CDA-fractie vragen naar de stand van zaken van het RIVM onderzoek naar de besmetting door kinderen en of al meer gezegd kan worden over onderzoeken hiernaar in het buitenland. Ook vragen zij of deze uitkomsten ertoe leiden dat het afstandscriterium tussen middelbare scholieren onderling los wordt gelaten.

Recent is een artikel verschenen in het NTVG hierover.⁴ Het RIVM heeft daarnaast een notitie uitgebracht die hier ook verder op ingaat, met name gericht op de volledige opening van het primair onderwijs. Het onderzoek laat zien dat er geen aanwijzingen zijn dat kinderen tot en met 18 jaar een belangrijke bron van infectie zijn. Ze kunnen wel besmet raken, maar hebben weinig verschijnselen en dragen nauwelijks bij aan verspreiding. Deze conclusie sluit aan bij de effecten die in Denemarken zichtbaar zijn. Dit is het eerste land dat de kinderopvang en het basisonderwijs voor kinderen geopend heeft. Zij rapporteren geen negatieve effecten na de opening van de scholen. Op basis van deze resultaten denken wij er zeker over na of het mogelijk zou zijn om het afstandscriterium tussen leerlingen in het voortgezet onderwijs los te laten. Per wanneer dat zou kunnen, besluit het kabinet op basis van de adviezen van het RIVM. Dat zal niet meer dit schooljaar zijn.

47. De leden van de CDA-fractie vragen waarom de opvang voor kwetsbare kinderen helemaal wordt afgebouwd en of de noodopvang niet gegarandeerd kan blijven.

Vanaf 8 juni gaan de basisscholen en de kinderopvanginstellingen weer volledig open. Om die reden is noodopvang overdag niet meer nodig. Als kinderen, waaronder kinderen in een kwetsbare situatie, normaliter na schooltijd naar de BSO gaan, kunnen ze dat vanaf dat moment daar ook weer heen. Alleen voor kinderen van wie één van de ouders werkzaam is in de zorg, zal er na 8 juni noodopvang zijn gedurende de avond, de nacht en het weekend. De verantwoordelijkheid ligt hierbij niet bij scholen maar bij gemeenten.

48. De leden van de CDA-fractie vragen of alle leerlingen in zowel het voortgezet onderwijs als het voortgezet speciaal onderwijs getest worden vanaf 2 juni 2020 of dat er voorrang geldt voor leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs.

Iedereen in Nederland kan zich inmiddels laten testen, indien hij of zij klachten heeft die passen bij het coronavirus. Er wordt daarin geen onderscheid gemaakt.

49. De leden van de CDA-fractie vragen wanneer het landelijke nummer voor mensen die getest willen worden bekend wordt gemaakt en hoe hierover naar scholen wordt gecommuniceerd.

⁴ Bijlage bij *Kamerstukken II* 2019/20, 25295, 386.

Het landelijk nummer is op maandag 1 juni bekend gemaakt via een brede publiciteitscampagne. Daarnaast is de informatie, inclusief verschillende communicatiemiddelen zoals posters en factsheets, beschikbaar op de veelbezochte website www.weeropschool.nl. De raden verspreiden deze informatie onder hun achterban. De kanalen van OCW worden ook ingezet om deze informatie te verspreiden. Ten slotte staat alle informatie over testbeleid ook op www.rijksoverheid.nl.

Inbreng van de leden van de D66-fractie

50. De leden van de D66-fractie vragen of de combinatie van fysiek onderwijs en onderwijs op afstand voor leraren uitvoerbaar is en of hier voldoende capaciteit voor is.

Het is duidelijk dat een beperkt aantal uren fysiek onderwijs voor leerlingen niet voldoende is, en dat er daarnaast afstandsonderwijs nodig is. Scholen krijgen daarbij zoveel mogelijk ruimte om tot werkbare roosters te komen. De beschikbare capaciteit is uiteraard een belangrijke randvoorwaarde. Sommige scholen streamen de fysieke lessen voor de niet aanwezige kinderen, wat een heel efficiënte manier is om fysiek onderwijs en afstandsonderwijs te combineren. Via de website www.lesopafstand.nl is er informatie beschikbaar voor scholen hoe zij dit het beste kunnen vormgeven.

51. De leden van de D66-fractie vragen of scholen bepaalde leerlingen meer aandacht mogen geven bij fysiek onderwijs, zoals brugklassers, kwetsbare leerlingen en leerlingen in het voorexamenjaar.

Dat mogen zij zeker. Het is wel de bedoeling dat alle leerlingen fysiek onderwijs krijgen, maar scholen mogen uiteraard accenten leggen.

52. De leden van de D66-fractie vragen of er al afspraken zijn tussen de VO-raad en de regionale vervoerders over speciaal vervoer van leerlingen die meer dan acht kilometer van school wonen?

Die afspraken zijn er zeker. De VO-raad heeft daarvoor een handreiking opgesteld. Regionale vervoerders en de school en/of het schoolbestuur maken maatwerkafspraken. Scholen laten regionale vervoerders weten hoeveel leerlingen er afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. De regionale vervoerders kijkt vervolgens of dit problemen gaat opleveren in het openbaar vervoer en regelen zo nodig aanvullend vervoer. Met het merendeel van de scholen zijn afspraken gemaakt.

53. De leden van de D66-fractie vragen of er ook de mogelijkheid bestaat om maatwerk te bieden aan leerlingen die dichterbij dan acht kilometer van school wonen maar ook vervoer naar school nodig hebben.

Leerlingen die dichterbij dan acht kilometer van de school wonen worden uitdrukkelijk verzocht om geen gebruik te maken van het openbaar vervoer en zoveel mogelijk op de fiets te komen dan wel zich te laten brengen en halen door een ouder/verzorgers. Daar waar het voor leerlingen woonachtig binnen een straal van 8 kilometer niet mogelijk is om zonder gebruik te maken van het openbaar vervoer op school te komen, als uiterste consequentie, het gebruik van openbaar vervoer – buiten de spits – niet uitgesloten.

54. De leden van de D66-fractie vragen waarom scholen de hygiënemaatregelen en de anderhalvemetermaatregel implementeren terwijl in de horeca personen die niet uit hetzelfde gezin afkomstig zijn een tafeltje mogen delen.

Het RIVM maakt onderscheid tussen verschillende type situaties. Zo zie je dat in de voorschriften voor het aanbieden van gymlessen of het buiten sporten door jongeren de anderhalve meter afstand niet gehandhaafd hoeft te worden. De redenatie hierbij is dat er minder risico is als sporten in de buitenlucht plaatsvindt. Daarnaast is het risico in de horeca kleiner omdat er groepen van twee of drie personen aan één tafel zitten en niet een gehele schoolklas. Wij zijn voornemens om het RIVM te vragen of het mogelijk is voor het onderwijs om de leerlingen ook in groepen van twee of drie aan vaste tafels te laten zitten.

55. De leden van de D66-fractie vragen naar de achterliggende redenen voor vo scholen om kinderen niet te laten of de keuze aan ouders en leerlingen te laten en of deze scholen ook van plan de leerlingen maximaal te ondersteunen in het volgend schooljaar.

Scholen gaan zelf over hun overgangsbeleid en kunnen dus hun eigen professionele afwegingen maken ten aanzien van het (al dan niet) zittenblijven en ik ga er uiteraard van uit dat zij ongeacht de keuze tot zittenblijven hun leerlingen maximaal zullen ondersteunen in het volgende schooljaar. Door de coronamaatregelen is het zicht van de school op de voortgang van de leerlingen in veel gevallen (begrijpelijkerwijs) verminderd. Daar staat tegenover dat in sommige gevallen het zicht van de ouders op de prestaties van de leerling juist kan zijn toegenomen. Dat de informatie van ouders en de thuissituatie wordt meegenomen in het overgangsbeleid vind ik een goede zaak, maar om de beslissing volledig bij de ouders neer te leggen vind ik onwenselijk. Mondige ouders kunnen zo een grotere druk uitoefenen om een leerling toch over te laten gaan, wat nadelige gevolgen heeft voor de kansengelijkheid. Het professionele oordeel van het docententeam zou hier altijd leidend in moeten zijn. Voor hulp bij het vaststellen van een overgangsbeleid kan er gebruik worden gemaakt van de handreiking die is opgesteld door de VO-raad.⁵

56. De leden van de D66-fractie vragen om een tijdige vooruitblik van de minister op wat er voor scholen nodig is, in het bijzonder voor examenleerlingen, richting komend schooljaar zodat zij zich goed kunnen voorbereiden

Op dit moment zijn er gesprekken gaande met het onderwijsveld over eventuele aanpassingen die gedaan moeten worden met het oog op de inrichting en organisatie van onderwijs voor examenklassen aankomend schooljaar. Dit moet enerzijds op korte termijn worden besloten, anderzijds goed worden afgewogen. Hierover komt uiterlijk rond de start van de zomervakantie meer duidelijkheid en zoveel eerder indien mogelijk.

57. De leden van de D66-fractie vragen de stand van zaken van het RIVM onderzoek naar verspreiding van corona in het basisonderwijs naar de Kamer te sturen.

In Kamerbrief van de minister van VWS van 3 juni 2020 is een nota van het RIVM meegenomen over kinderen en COVID-19.⁶

⁵ <https://www.vo-raad.nl/nieuws/handreiking-bevorderingsbeleid-in-2019-2020-beschikbaar>

⁶ Bijlage bij *Kamerstukken II* 2019/20, 25295, 386.

58. De leden van de D66-fractie vragen wanneer het aangepast protocol volgt over het volledig heropenen van de basisscholen.

Het aangepaste protocol is op donderdag 28 mei gepubliceerd en door de PO-Raad met hun achterban gedeeld.

59. De leden van de D66-fractie vragen of scholen die bij volledige opening in de knel komen met de huisvesting en facilitaire zaken een beroep kunnen doen op de gemeenten, om tijdelijke aanpassingen te doen of ondersteuning te krijgen bij facilitaire zaken.

Vanaf 8 juni gaan scholen weer volledig open en keren daarbij zoveel mogelijk terug naar de oude situatie van voor de sluiting, met uiteraard de inachtneming van de richtlijnen van het RIVM bijvoorbeeld over hygiëne. Leerlingen onderling hoeven geen afstand te houden en kunnen dus ook met de hele groep in hun klas onderwijs krijgen. Er is dus niet meer ruimte nodig dan voor de sluiting. Waar het gaat om facilitaire ondersteuning kunnen scholen zelf inkopen wat zij nodig hebben om te voldoen aan de richtlijnen.

60. De leden van de D66-fractie vragen het mogelijk is om in goed overleg tussen opvang en basisschool maatwerk toe te passen voor de overgang van vierjarigen tot de zomervakantie.

Ik heb alle vertrouwen in de kleuterjuffen- en meesters om hier op een goede manier mee om te gaan; zij weten wel raad met een kind dat nog een beetje moet wennen. Ook voor kinderen die net 4 zijn geworden is het namelijk van belang dat zij naar school gaan. De signalen die wij krijgen laten zien dat ouders dit ook graag willen. Scholen mogen 4-jarigen die net starten bovendien niet weigeren.

61. De leden van de D66-fractie vragen naar mijn reactie op de uitkomsten van de peiling van de AVS waarbij 90 procent van de schoolleiders geen opgelopen leerachterstanden ziet.

Het is op dit moment lastig een eenduidig, compleet en definitief beeld te geven van de achterstanden die leerlingen hebben opgelopen. Maar zelfs als het aantal leerlingen met achterstanden klein is, dan nog hebben deze leerlingen recht op extra inzet om deze achterstanden in te lopen. Daarom hebben wij voor de voorschoolse educatie, het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs, het speciaal onderwijs, volwasseneneducatie en het mbo €244 miljoen beschikbaar gesteld. Met deze financiële hulp kunnen scholen en instellingen in de periode van de zomervakantie 2020 tot en met de zomervakantie 2021 peuters, leerlingen en studenten ondersteunen om achterstanden in te lopen.

Daarnaast zijn de eerste effecten van het afstandsonderwijs in kaart gebracht door de inspectie. Hierover zal zeker worden gerapporteerd in de volgende Staat van het Onderwijs. Ook wordt de inzet van de subsidiegelden ook gemonitord om te bekijken hoe groot achterstanden zijn, bij welke leerlingen en hoe deze zo effectief mogelijk kunnen worden ingelopen.

62. De leden van de D66-fractie vragen naar mijn reactie op de uitkomsten van de peiling van de AVS waarbij 29 procent van het onderwijspersoneel achter de volledige

opening staat en wat ik doe om de veiligheid en gezondheid van het onderwijspersoneel bij de volledige opening maximaal te borgen.

Ik begrijp dat het spannend kan zijn om de school weer volledig te openen. Daarom heb ik aan het RIVM gevraagd om alle onderzoeken over besmettelijkheid van kinderen en hun rol in de epidemie op een rij te zetten. De eerder genoemde nota van het RIVM is daar het resultaat van. Uit deze nota blijkt duidelijk dat de besmettingsrisico's van kinderen zeer klein zijn en dat het verantwoord is de scholen weer volledig te openen. Daarbij is het natuurlijk van belang dat de hygiënemaatregelen en andere afspraken uit het protocol van de sector worden nageleefd. Daarnaast kan elke leraar zelf ook een belangrijke bijdrage leveren aan de veiligheid op school, door thuis te blijven bij klachten en zich snel te laten testen.

63. De leden van de D66-fractie vragen naar de stand van zaken in het onderzoek naar de besmettingsrisico van kinderen of het advies aan leraren in de risicogroep wordt aangescherpt bij volledige opening omdat in dit geval geen anderhalve meter afstand kan worden gehouden.

Zoals hierboven uitgebreider beantwoord zijn er op basis van onderzoek en monitoring van het RIVM sinds 11 mei geen aanwijzingen dat er een toename is van verspreiding van COVID-19 van kinderen op medewerkers, tussen kinderen onderling, of van medewerkers op kinderen. Ook in de samenleving als geheel zijn er geen tekenen van een toename in de transmissie sinds de scholen weer deels hun deuren openen. Voor meer conclusies en onderzoeksgegevens verwijs ik u graag naar de nota van het RIVM. Het advies voor leraren in de risicogroep wordt niet aangescherpt. Vooralsnog geldt dat als een leraar in de risicogroep valt, deze in overleg met de werkgever kan worden vrijgesteld van het geven van fysiek onderwijs. Daarnaast geldt voor het hele primair onderwijs het advies dat waar dat mogelijk is, het goed is om anderhalve meter afstand tussen leerlingen en leraren te bewaren, maar dat dit geen grote risico's met zich meebrengt als die afstand niet bewaard kan worden.

64. De leden van de D66-fractie vragen of afstandsonderwijs structureel beschikbaar blijft voor leerlingen die chronisch ziek zijn, in de kwetsbare groep vallen, of ouders/verzorgers hebben die in de kwetsbare groep vallen.

De afweging blijft maatwerk in overleg met ouders. Het onderwijs op afstand hoeft niet per se direct te stoppen. Zo zal er ook in enkele gevallen tijdelijk maatwerk worden gezocht. Het blijft wel belangrijk dat alle leerlingen weer naar school gaan, zodat ook deze leerlingen ook volledig weer mee kunnen doen aan het onderwijs. Zo wordt ook de belasting thuis voor ouders voor wat betreft het begeleiden bij het volgen van onderwijs weer minder. Het is natuurlijk aan de school hoe en of het in staat is om onderwijs op afstand te verzorgen naast het onderwijs in de klas. Dit moet wel te organiseren zijn voor de school en geen overbelasting geven voor leerkrachten.

In lijn met de motie Westerveld c.s. waarin het kabinet wordt verzocht de lessen uit de coronatijd over afstandsonderwijs mee te nemen bij de thuiszittersaanpak, ben ik aan het onderzoeken welke lessen hieruit getrokken worden.⁷ Daarbij wil ik wederom, net als in het debat van 29 april, benadrukken dat het gaat om een eventueel tijdelijk middel.

⁷ Kamerstukken II 2019/20, 35300-VIII, 162.

65. De leden van de D66-fractie vragen waarom basisschoolleerlingen geen anderhalve meter afstand te houden en middelbare scholieren wel en waarom hierbij andere keuzes zijn gemaakt dan door onze buurlanden?

Het onderzoek laat zien dat er geen aanwijzingen zijn dat kinderen een belangrijke bron van infectie zijn. Ze kunnen wel besmet raken, maar hebben weinig verschijnselen en dragen nauwelijks bij aan verspreiding. Dit concludeert het RIVM op basis van de gezinsstudie met 54 gezinnen en 227 deelnemers. Deze conclusie sluit aan bij de effecten die in Denemarken zichtbaar zijn. Dit is het eerste land dat de kinderopvang en het basisonderwijs voor kinderen geopend heeft. Zij rapporteren geen negatieve effecten na de opening van de scholen. Wat betreft het verschil tussen het primair en voortgezet onderwijs heeft het OMT gewezen op het feit dat leerlingen van een middelbare school over een grotere regio zijn verspreid dan die van een basisschool waardoor het risico op verspreiding van het virus groter is. In de besluitvorming voor na de zomer worden de nieuwste inzichten over de besmettelijkheid van kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar meegenomen.

66. De leden van de D66-fractie vragen naar de huidige stand van zaken van leerlingen die nog steeds uit beeld zijn.

Uit de peiling van AVS en de monitor van OCW en andere betrokken partijen blijkt dat een deel van de leerlingen nog uit beeld is na de (gedeeltelijke) heropening van de scholen. Uit de peiling van AVS van 19 mei blijkt dat er 500 leerlingen uit het basisonderwijs onbereikbaar zijn.⁸ Ook uit de monitoring van OCW en andere betrokken partijen blijkt dat er nog steeds een groep leerlingen niet in beeld is. In deze monitoring is gevraagd naar kinderen die geen onderwijs volgen en niet worden bereikt, waarbij door het onderzoeksbureau is aangegeven dat er in de beantwoording van de vraag de respondenten de vraag mogelijk hebben geïnterpreteerd als kinderen die niet naar school zijn gekomen. Hierdoor is er op basis van de monitoring mogelijk een hogere inschatting van het onbereikbare aantal leerlingen dan daadwerkelijk het geval is. Uit de monitoring van OCW – bovenstaande kanttekening in acht nemende – blijkt dat er in week 20 gemiddeld 10 leerlingen in het primair onderwijs per gemeente die de monitor hebben ingevuld en waar het aantal onbereikbare leerlingen bekend is, buiten beeld zijn. In het voortgezet onderwijs is er in week 20 sprake van gemiddeld bijna 1 leerling die buiten beeld is per vestiging. Tot slot geldt voor het middelbaar beroepsonderwijs dat er in week 20 gemiddeld 44 studenten nog niet zijn bereikt.

67. De leden van de D66-fractie vragen naar mijn reactie op de uitkomsten van het onderzoek van de Vereniging Openbaar Onderwijs waarbij 24 procent van de onderzochte medezeggenschapsraden niet juist is betrokken bij de besluitvorming over het onderwijs vanaf 15 maart 2020.

Ik zie een bemoedigende toename in een onderzoek naar de betrokkenheid van de medezeggenschapsraden. Uit het onderzoek van de Vereniging Openbaar Onderwijs blijkt dat in maart, toen de scholen gesloten werden, bij de helft van de bevroegde scholen de medezeggenschapsraden tijdig en voldoende betrokken waren. Wanneer ik de snelheid waarmee maatregelen op de schoolbesturen afkwamen meeweeg heb ik er vertrouwen in dat, nu de crisissfeer afgenomen is de medezeggenschapsraden en besturen elkaar weer tijdig weten te vinden rond toekomstige besluitvorming. Met betrekking tot de mate van de bekendheid van de ondersteuningsmogelijkheden zie ik een soortgelijke ontwikkeling. In de

⁸ NOS, 22 mei 2020, '500 basisschoolleerlingen nog steeds onvindbaar', <https://nos.nl/artikel/2334669-500-basisschoolleerlingen-nog-steeds-onvindbaar.html>.

beginfase werden leden van de medezeggenschapsraden ook in eigen kring met veel aanpassingen geconfronteerd. In de weken die daarop volgden zijn medezeggenschapsraden ondersteund door handreikingen en adviezen die via de reguliere kanalen zijn verspreid. Desalniettemin blijven de sociale partners hun achterban informeren over het grote belang van(in)formeel betrekken van de MR.

Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie

68. De leden van de GroenLinks-fractie vragen hoe het komt dat de signalen over afstemming en besluitvorming tussen schoolbesturen en ouders en kinderopvang zo verschillend zijn en of ik de schoolbesturen hierop aanspreek.

Ik herken het beeld dat de cijfers van de verschillende enquêtes sterk uiteenliepen. Schoolleiders gaven aan tijdig in overleg te zijn gegaan met de BSO's over de opening na 1 mei. Sommige kinderopvangorganisaties en ouders ervoeren dat echter anders, daar overheerste de indruk dat zij zich moesten voegen naar wat de scholen hadden besloten. Ik vind dit een zorgelijke constatering. Niet alle scholen zijn er blijkbaar voldoende in geslaagd om met de kinderopvang, de ouders en de MR-en goed te communiceren over de opening van de school en onderling af te stemmen. Ik ben daarover in gesprek met de vertegenwoordigers van de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties.

69. De leden van de GroenLinks-fractie vragen waar onderwijspersoon informatie kan vinden over wanneer een kind, leerkracht of naast familie ziek is geworden en wat de stappen zijn wanneer een kind of leerkracht positief test.

In het protocol van de PO-Raad is opgenomen wat een school moet doen als er sprake is van een besmetting. Het is altijd al gebruikelijk dat scholen uitbraken van infectieziekten melden bij de GGD afdeling infectieziektebestrijding. Voor kinderen geldt dat de schoolleider of locatiemanager een ongewoon aantal gevallen van een ziekte van vermoedelijk infectieuze aard bij de GGD meldt. Dit geldt ook voor (mogelijke) coronavirusinfecties. Daarbij is een ongewoon aantal voor het primair onderwijs vastgesteld op 3 of meer. Iedere leraar of ander personeelslid met ziekteverschijnselen wordt laagdrempelig getest en blijft thuis tot de uitslag. Bij alle bevestigde coronavirusinfecties doet de GGD bron- en contactonderzoek. De GGD vraagt dan aan de patiënt met wie hij precies contact heeft gehad in de besmettelijke periode en neemt zo nodig maatregelen om verdere verspreiding tegen te gaan. Huisgenoten van een COVID-19-patiënt moeten tot 14 dagen na het laatste contact met de patiënt in thuisquarantaine blijven. Dat is omdat zij tot 14 dagen na het laatste contact nog ziek kunnen worden. Welke maatregelen precies genomen moeten worden op de school en of er meer personen getest moeten worden is afhankelijk van de omstandigheden en wordt bepaald door de GGD. De GGD neemt daarover contact op met de school.

70. De leden van de GroenLinks-fractie vragen naar de stand van zaken van het onderzoek naar de besmettelijkheid en manifestatie van het virus bij kinderen.

In Kamerbrief van de minister van VWS van 3 juni 2020 is een nota van het RIVM meegenomen over kinderen en COVID-19. In deze nota wordt duidelijk uiteengezet op basis van welke onderzoeken de conclusie wordt getrokken dat het verantwoord is op 8 juni de basisscholen weer volledig te openen.⁹

⁹ Bijlage bij *Kamerstukken II 2019/20, 25295, 386*.

71. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of ik het beeld herken dat veel kinderen niet beschikken over een eigen tablet of laptop en of ik bereid ben samen met Stichting Leergeld en het Jeugdeducatie Fonds een plan te maken om meer kinderen in gezinnen die leven van het minimuminkomen te ondersteunen.

Het is van groot belang dat alle leerlingen in deze bijzondere tijd onderwijs op afstand kunnen volgen. Primair is het aan de schoolbesturen om het onderwijs op afstand vorm te geven. Zij hebben dit de afgelopen weken met enorme inzet gerealiseerd. Schoolbesturen hebben daarbij in belangrijke mate zelf, of in samenwerking met gemeenten en lokale initiatieven zoals Stichting Leergeld en Jeugdeducatiefonds, oplossingen kunnen vinden voor leerlingen die niet over de benodigde apparatuur beschikten. Waar dit toch niet mogelijk bleek, heb ik de afgelopen periode de betreffende leerlingen via hun schoolbesturen ondersteund. Gelet op de bijzondere omstandigheden, waarin het onderwijs op afstand zo goed mogelijk doorgang moest vinden voor alle leerlingen, heb ik in totaal €6,3 miljoen beschikbaar gesteld om deze schoolbesturen te ondersteunen bij de aanschaf van devices. Zij konden hiervoor een aanvraag indienen bij SIVON, de coöperatie van schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs. SIVON heeft alle aanvragen kunnen honoreren en in totaal meer dan 15.000 devices ter beschikking gesteld aan deze schoolbesturen. Hiervan zijn ruim 1000 devices beschikbaar gesteld aan schoolbesturen in Caribisch Nederland. Daarnaast heeft SIVON uit het aanbod van de ict-sector (“Allemaal digitaal”) bijna 800 devices verstrekt aan de Stichting Leergeld en het Jeugdeducatiefonds. Aangezien alle aanvragen zijn gehonoreerd, zie ik geen aanleiding om ten aanzien van tablets of laptops aanvullende actie te ondernemen. Bovendien hebben diverse telecomproviders tijdelijk kosteloos internetverbindingen beschikbaar gesteld voor leerlingen die hier thuis niet over beschikken. Het gaat om zowel losse simkaarten, vaste internetverbindingen, 4g routers als toegang tot hotspots. In totaal zijn ruim 800 aansluitingen voor leerlingen gerealiseerd. Hiermee zijn alle aanvragen bij SIVON voor internetverbindingen tijdens de corona-periode gehonoreerd. De motie van het lid Van Meenen verzoekt de regering te bevorderen dat deze leerlingen blijvend kunnen beschikken over het aan hen ter beschikking gestelde device en de bijbehorende internetaansluiting.¹⁰ De devices blijven het eigendom van de schoolbesturen. Over de beschikbaarheid van de internetaansluitingen ben ik in gesprek met de betreffende telecomproviders. Ik ben deze private partijen zeer erkentelijk voor hun initiatief. Zoals ik reeds bij het indienen van deze motie heb gezegd, is het uiteindelijk aan deze bedrijven zelf hoe lang zij de verbindingen kosteloos ter beschikking willen stellen.

72. De leden van de GroenLinks-fractie vragen in hoeverre het mogelijk is om in samenwerking met scholen en gemeenten te onderzoeken in hoeverre de komende vakantieperiode gebruikt kan worden om op scholen het binnenmilieu te verbeteren.

Het aangehaalde verband tussen luchtkwaliteit en besmettingsrisico is mij bekend. Schoolbesturen en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting, waaronder een gezond binnenmilieu. Deze partijen kunnen krachten bundelen door in onderhouds- en renovatieplannen gebouwverbetering, zoals verbetering van ventilatie, mee te nemen. Vanuit de lopende programma's *Scholen besparen energie*, *Aardgasvrije en frisse basisscholen* en *Scholen op koers naar 2030* wordt, onder anderen door de ministeries van BZK en OCW, ingezet op het combineren van onderhouds- en renovatiewerkzaamheden met de opgaven van verduurzaming en verbetering van het binnenmilieu. Vanuit het Kennis- en Innovatieplatform Maatschappelijk Vastgoed is daarvoor in afgelopen jaar een ondersteuningsfunctie ingericht, waar scholen en gemeenten terecht

¹⁰ Kamerstukken II 2019/20, 35300-VIII, 169.

kunnen voor adviezen en praktijkervaringen. Veel schoolbesturen zijn actief bezig met het structureel verbeteren van het binnenklimaat op de langere termijn. Ik zal via de reguliere kanalen het belang van ventilatie en het meten van luchtkwaliteit onder de aandacht brengen.

73. De leden van de GroenLinks-fractie vragen wat de minister nu al gaat ondernemen om te zorgen dat er geleerd wordt uit de lessen uit de coronacrisis n.a.v. de motie van het lid Westerveld.¹¹

De ontwikkelingen rondom afstandsonderwijs hebben wij nauw in de gaten gehouden. Uiteindelijk willen we dat alle leerlingen naar school gaan en daar ook onderwijs volgen. De aankomende periode wordt gebruikt om te bekijken hoe deze ontwikkelingen van invloed zijn op het onderwijs nu de scholen heropenen. In lijn met de motie Westerveld c.s. waarin het kabinet wordt verzocht de lessen uit de coronatijd over afstandsonderwijs mee te nemen bij de thuiszittersaanpak, zijn wij aan het onderzoeken welke lessen hieruit getrokken kunnen worden. Daarbij wil ik wederom, net als in het debat van 29 april, benadrukken dat het gaat om een eventueel tijdelijk middel. De afgelopen periode zijn veel vernieuwende en creatieve ideeën ontstaan die benut kunnen worden voor de thuiszittersaanpak. Komende periode bekijken we welke van die ideeën we kunnen benutten om tot aanvulling van het beleid te komen.

74. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of afstandsonderwijs gecontinueerd kan worden voor kinderen die niet naar school kunnen.

De afweging blijft maatwerk in overleg met ouders. Het onderwijs op afstand hoeft niet per sé direct te stoppen. Zo zal er ook in enkele gevallen tijdelijk maatwerk worden gezocht. Het blijft belangrijk dat alle leerlingen weer naar school gaan, zodat ook deze leerlingen ook volledig weer mee kunnen doen aan het onderwijs. Zo wordt ook de belasting thuis voor ouders voor wat betreft het begeleiden bij het volgen van onderwijs weer minder. Het is natuurlijk aan de school hoe en of het in staat is om onderwijs op afstand te verzorgen naast het onderwijs in de klas. Dit moet wel te organiseren zijn voor de school en geen overbelasting geven voor leerkrachten.

In lijn met de motie Westerveld c.s. waarin het kabinet wordt verzocht de lessen uit de coronatijd over afstandsonderwijs mee te nemen bij de thuiszittersaanpak, ben ik aan het onderzoeken welke lessen hieruit getrokken worden.¹² Daarbij wil ik wederom, net als in het debat van 29 april, benadrukken dat het gaat om een eventueel tijdelijk middel.

75. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of leerkrachten kan worden geïnventariseerd welke ondersteuning zij nodig hebben.

In de afgelopen maanden is de website www.lesopafstand.nl ingericht door de PO-Raad, VO-raad en Kennisnet. Deze site is inmiddels hernoemd tot weeroepschool.nl. Hier wordt praktische hulp en ondersteuning geboden voor scholen, leraren en ook ouders, bijvoorbeeld op het gebied van het organiseren van afstandsonderwijs, didactiek, prioritering in de onderwijshoud en het opvolgen van de richtlijnen van het RIVM. Er is ook een loket ingericht waar leraren en schoolleiders terecht kunnen met specifieke vragen. Vele andere organisaties hebben hieraan bijgedragen, zoals het Lerarencollectief, de SLO, bonden en de GEU. OCW heeft dit initiatief ondersteund. Onder meer via de raden, het genoemde loket en

¹¹ Kamerstukken II 2019/20, 35300-VIII, 162.

¹² Kamerstukken II 2019/20, 35300-VIII, 162.

signalen die de inspectie ontvangt wordt doorlopend gepeild op welke terreinen er behoefte aan ondersteuning bestaat in het onderwijsveld. Ook is er een kleinschalige uitvraag gedaan onder leraren over hun behoefte aan ondersteuning. Op basis van deze resultaten werken we samen met de voorgenoemde organisaties om de aangeboden ondersteuning nog meer te laten aansluiten bij die behoefte. Op basis hiervan wordt de site doorontwikkeld om praktische hulp en informatie te bieden.

76. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of leerlingen die hun mondelinge examens dreigen te missen omdat zij vanwege gezondheidsredenen niet kunnen reizen toch een examen op afstand kunnen volgen.

Ik ben mij bewust van de situatie die kan ontstaan als gevolg van het coronavirus voor leerlingen in het buitenland die via het staatsexamen hun diploma wensen te behalen. Het CvTE biedt deze leerlingen een oplossing om alsnog dit schooljaar het staatsexamen te kunnen afleggen. Allereerst is het verplaatsen van het examen naar een later moment mogelijk binnen de lange afnameperiode van het staatsexamen. Als deze oplossing geen soelaas biedt vanwege aanhoudende reisrestricties of gezondheidsproblemen van de betreffende leerling wordt er door het CvTE een passende oplossing voor elke individuele leerling gezocht zodat het examen alsnog door kan gaan. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een digitale afname. Daarbij dient te worden benadrukt dat de staatsexamens in principe alleen in Europees Nederland of het Caribisch deel van het Koninkrijk afgenomen worden. In zeer uitzonderlijke gevallen, kan het CvTE toestaan dat (een deel van) het staatsexamen in het buitenland wordt afgenomen. Het is aan het CvTE om te beoordelen in welke gevallen dit tot de mogelijkheden behoort.

77. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of het CvTE controleert of de examens op een goede manier worden afgenomen.

Het CvTE is wettelijk verantwoordelijk voor het bieden van een jaarlijkse mogelijkheid tot deelname aan het staatsexamen. Zij is daarbij tevens verantwoordelijk voor een goede afname en een goede kwaliteit van het examen. Bij de uitwerking van een geschikte oplossing voor de situatie waarin wij ons als gevolg van het coronavirus bevinden, wordt hier uiteraard aandacht aan besteed.

78. De leden van de GroenLinks-fractie vragen naar mijn acties indien onverhoopt blijkt dat het slagingspercentage van het vso lager is dan in andere jaren.

Dit examenjaar verloopt anders dan andere jaren. Bij het uitwerken van de maatregelen om de (staats)examens dit jaar doorgang te laten vinden, is veel aandacht besteed aan het effect dat deze maatregelen zou kunnen hebben op leerlingen. Ik heb daarbij ook specifiek aandacht besteed aan de effecten voor leerlingen in het vso. Er zijn daarom, net als voor leerlingen in het regulier onderwijs, verschillende maatregelen getroffen bij het staatsexamen om mogelijke negatieve effecten van de bijzondere omstandigheden van dit jaar te mitigeren. Er is bijvoorbeeld een ruime herkansingsmogelijkheid gecreëerd. Hoe zich dat vertaalt in de slaagpercentages van dit jaar moeten we afwachten. Uiteraard volg ik de ontwikkelingen nauwgezet. Indien de situatie er om vraagt, wordt er gekeken of er ook voor de examens van aankomend jaar aanpassingen nodig zijn. Hier ga ik vooralsnog niet vanuit.

79. De leden van de GroenLinks-fractie vragen hoe wordt voorkomen dat leerlingen die in het vso langer thuisblijven achterstanden oplopen en of deze leerlingen voldoende devices hebben voor onderwijs op afstand.

[PM Staat uit bij]

80. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of families met een zorgintensief kind het extra zwaar hebben wanneer opvang of onderwijs wegvalt en hoe ouders worden geholpen die voor langere tijd zorg en onderwijs aan hun kind geven.

De coronamaatregelen zijn voor ouders van zorgintensieve kinderen inderdaad een extra zware belasting. Voor een toelichting op de ondersteuningsmogelijkheden voor ouders die langere tijd zorg en onderwijs aan hun kind geven verwijs ik naar de commissiebrief inzake SO Covid 19 Update paragraaf 8 Zorg voor kwetsbare mensen.¹³

81. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of met het ministerie van VWS en gemeenten gekeken kan worden naar budget ten behoeve van het ondersteunen van ouders en wat hier voor afspraken zijn gemaakt.

Als ouders een persoonsgebonden budget ontvangen om zichzelf uit te betalen voor zorg aan hun kind, kan het voorkomen dat zij door het wegvallen van zorg zoals dagbesteding meer zorguren moeten maken dan voorheen. Zoals ook opgenomen in de commissiebrief inzake SO Covid 19 Update paragraaf 8 Zorg voor kwetsbare mensen kunnen ouders in bepaalde situaties toestemming vragen aan de gemeente om extra informele zorg te mogen inzetten.¹⁴ Gemeenten mogen maatwerk leveren en kunnen daarom toestemming geven voor de extra gevraagde informele zorg.

82. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of ik signalen herken dat ouders in de vitale beroepen geen mogelijkheid zouden hebben hun zorgintensieve kind veilig onder te brengen omdat scholen hun deuren niet volgens het protocol zouden kunnen openen op 2 juni en welke alternatieven deze ouders hebben.

Scholen in het voortgezet (speciaal) onderwijs zijn vanaf 2 juni weer open. De afspraak is dat alle leerlingen na 1 juni weer fysieke lessen krijgen op school. Scholen delen zelf in wanneer welke leerlingen fysiek naar school gaan. Scholen besluiten zelf om sommige leerlingen extra uren op school aanwezig te laten zijn of dat extra begeleiding nodig is of vanwege een kwetsbare thuissituatie.

83. De leden van de GroenLinks-fractie vragen op welke manier zorgintensieve kinderen op een veilige manier vervoerd kunnen worden wanneer zij wél in staat zijn om naar school, zorginstelling of (nood-)opvang te gaan.

Koninklijk Nederlands vervoer heeft samen met FNV en CNV verschillende protocollen opgesteld voor het vervoer van kinderen en jongeren, waaronder naar dagbesteding, school en kinderopvang. Voor het opstellen van dit protocol maakten KNV, FNV en CNV gebruik van de input van betrokken ministeries, het RIVM, opdrachtgevers, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en cliëntorganisaties. De gezondheidscheck vormt altijd de basis voor de beslissing om te vervoeren. Dit betekent dat kinderen en jongeren met

¹³ Kamerstukken II 2019/20, 25295, 383.

¹⁴ Kamerstukken II 2019/20, 25295, 383.

klachten (neusverkouden en/of hoesten en/of koorts) of met gezinsleden die deze klachten hebben, niet vervoerd kunnen worden. Leerlingenvervoer in het primair en speciaal onderwijs vindt plaats op de reguliere manier. Leerlingen onderling hoeven daarbij geen anderhalve meter afstand te bewaren, en slechts zo veel mogelijk ten opzichte van de chauffeur. Bij het leerlingenvervoer in het voortgezet speciaal onderwijs houden chauffeurs, leerlingen, ouders en scholen zoveel mogelijk anderhalve meter afstand. Daar waar het niet mogelijk is om anderhalve meter afstand in acht is te nemen in het voertuig, gebruikt de chauffeur een chirurgisch mondkapje.

84. De leden van de GroenLinks-fractie vragen hoe het zich tot elkaar verhoudt dat leerlingen in het vo vanaf 2 juni zo veel mogelijk fysiek onderwijs moeten ontvangen en tegelijk onderling, leerlingen en onderwijspersoneel en personeelsleden onderling wél altijd anderhalve meter afstand houden en of dit betekent ieder lesuur een aantal keer in een kleine groep les gegeven moet worden.

Scholen hebben zo veel mogelijk ruimte om tot werkbare roosters te komen, binnen de voorschriften die gegeven zijn. Dat zijn de vier zaken die ook in de Kamerbrief van 19 mei staan: iedereen houdt anderhalve meter afstand; scholen geven alle leerlingen fysiek onderwijs; de onderwijstijd wordt zo over de dagen verdeeld dat het aantal vervoersbewegingen zo beperkt mogelijk is; het openbaar vervoer mag niet overbelast raken.¹⁵ Of een lesuur dan een aantal keer gegeven wordt of niet, kan elke school zelf bepalen. We zien dat sommige scholen de fysieke lessen streamen voor de overige leerlingen. Dat is een efficiënte manier, waardoor een docent niet alle lessen drie keer hoeft te verzorgen.

85. De leden van de GroenLinks-fractie vragen wat de richtlijnen in het vo betekenen voor de werkdruk van het onderwijspersoneel en hoe kunnen zij dit combineren met het geven van online lessen.

Scholen geven vanaf 2 juni zelf vorm aan invulling van het fysieke onderwijs voor alle leerlingen en hanteren hierbij het principe van de anderhalve meter afstand tussen leerlingen en leraren en leerlingen onderling. Scholen besluiten daarnaast zelf in overleg met de medezeggenschap of en op welke wijze naast onderwijs op school onderwijs afstand wordt geboden. Daarbij wordt rekening gehouden met de belastbaarheid en de normjaartaak van medewerkers. Afspraken hierover zijn gemaakt in het protocol vo dat op 20 mei door de sociale partners is gepubliceerd.

86. De leden van de GroenLinks-fractie vragen waarom twee mensen in de horeca aan een tafel geen anderhalve meter afstand moeten houden en twee scholieren aan een tafel wel.

Het RIVM maakt onderscheid tussen verschillende type situaties. Zo zie je dat in de voorschriften voor het aanbieden van gymlessen of het buiten sporten door jongeren de anderhalve meter afstand niet gehandhaafd hoeft te worden. De redenatie hierbij is dat er minder risico is als sporten in de buitenlucht plaatsvindt. Daarnaast is het risico in de horeca kleiner omdat er groepen van twee of drie personen aan één tafel zitten en niet een gehele schoolklas. Wij zijn voornemens om het RIVM te vragen of het mogelijk is voor het onderwijs om de leerlingen ook in groepen van twee of drie aan vaste tafels te laten zitten.

¹⁵ Kamerstukken II 2019/20, 25295, 351.

87. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of er is gesproken over de mogelijkheid om leerlingen in het vo in vaste tweetallen bij elkaar te zetten en of deze optie kan worden voorgelegd aan het RIVM.

Bij de heropening van het voortgezet onderwijs heeft het kabinet zich gebaseerd op het advies van het OMT. We denken er, mede op basis van de resultaten van het onderzoek naar de besmettelijkheid van kinderen, zeker over na of het mogelijk zou zijn om het afstandscriterium tussen leerlingen in het voortgezet onderwijs los te laten, en als dat niet kan, of het een optie is om leerlingen in vaste twee- of drietallen bij elkaar te zetten. Of dat kan, en zo ja per wanneer, besluit het kabinet op basis van de adviezen van het RIVM. Dat zal niet meer dit schooljaar zijn.

88. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de Inspectie van het Onderwijs voornemens is om te controleren in hoeverre scholen zich aan afspraken houden.

De RIVM richtlijnen zijn door de sectororganisaties uitgewerkt in protocollen. Dit is geen wet- en regelgeving en daarmee kan het geen basis zijn voor de inspectie om hierop te handhaven. De inspectie voert wel een monitor uit naar hoe scholen en besturen omgaan met alle maatregelen in verband met het coronavirus. Het eerste deel van de monitor richtte zich op de vraag hoe scholen om zijn gegaan met de schoolsluiting. De resultaten daarvan zijn gepubliceerd. Het tweede deel van de monitor zal deze maand plaatsvinden. Hierbij zal de inspectie onder meer kijken naar welke knelpunten scholen ervaren bij de heropening. In september volgt het laatste deel van de monitor. Signalen over het niet naleven van RIVM-maatregelen kan de inspectie indien nodig doorgeven aan de betreffende veiligheidsregio, die vervolgens actie kan ondernemen.

89. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of er landelijke richtlijnen worden gemaakt over het bevorderen van leerlingen naar de volgende klas en hoe wordt bezien of de verschillen in beleid tussen scholen niet te groot worden.

Elke beslissing tot afstroom, opstroom, zittenblijven of overgang is in essentie maatwerk, aangezien de situatie van elke leerling anders is. Scholen bepalen daarom zelf hoe zij hun bevorderingsbeleid vormgeven op basis van hun gemeenschappelijke visie en in samenspraak met ouders, leerlingen, docenten en natuurlijk de MR. Om scholen in deze bijzondere tijden hierbij te ondersteunen heeft de VO-raad een handreiking opgesteld.¹⁶ Hierin staat hoe een school kan omgaan met het bevorderingsbeleid en het nemen van voortgangsbepalingen in dit schooljaar.

90. De leden van de GroenLinks-fractie vragen welke afspraken er worden gemaakt over leerlingenvervoer en wie hiervoor verantwoordelijk is.

De regionale vervoerder en de school maken samen afspraken, waarbij het vervoer een verantwoordelijkheid is van de regionale vervoerder. Scholen laten regionale vervoerders weten hoeveel leerlingen er afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. De regionale vervoerders kijken vervolgens of dit problemen gaat opleveren in het openbaar vervoer en regelen zo nodig aanvullend vervoer. Voor het leerlingenvervoer voor doelgroepen (met name in het vso) is de gemeente verantwoordelijk, net als altijd.

¹⁶ <https://www.vo-raad.nl/nieuws/handreiking-bevorderingsbeleid-in-2019-2020-beschikbaar>.

91. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de eigen bijdrage voor de kinderopvang voor ouders tussen 11 mei en 8 juni automatisch door de Sociale Verzekeringsbank wordt uitgekeerd en of ouders actief wordt gevraagd of ze gecompenseerd willen worden.

Voor de berekening van de vergoeding worden gegevens gebruikt die op 6 april verwerkt waren door de Belastingdienst in het kader van de kinderopvangtoeslag. Op basis van deze gegevens wordt de hoogte van de vergoeding berekend. De SVB stort dit bedrag in juli de rekening van de ouders. Dit gebeurt automatisch, hiervoor hoeven ouders geen aanvraag in te dienen. Als er ouders zijn die deze vergoeding niet willen ontvangen, dan kunnen ze er voor kiezen om het bedrag terug te storten. Ouders kunnen hier meer informatie over vinden op www.svb.nl/opvang.

Inbreng van de leden van de SP-fractie

92. De leden van de SP-fractie vragen waarom de regels betreffende onderwijs worden versoepeld voordat het onderzoek over de overdraagbaarheid van het virus door kinderen en jongeren nog niet is afgerond.
93. Deze leden vragen voorts of ik mij kan voorstellen dat ouders, leerlingen en onderwijspersoneel zich proefkonijnen voelen.

Het onderwijs in Nederland wordt niet als proefkonijn behandeld. Het kabinet heeft zich bij alle versoepelingen zorgvuldig laten adviseren door de experts van het OMT en het RIVM. Resultaten uit onderzoeken en monitoring over de besmettelijkheid van kinderen waren in aanloop naar 11 mei voldoende om over te gaan tot gedeeltelijke opening. Er is destijds bewust gekozen om niet direct tot volledige heropening over te gaan. In de weken vanaf 11 mei is nauwkeurig gemonitord of er contra-indicaties zichtbaar waren om vanaf 8 juni de scholen weer volledig te openen. Uit de gegevens van het RIVM blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat er een toename is van verspreiding van COVID-19 van kinderen op medewerkers, tussen kinderen onderling, of van medewerkers op kinderen. Daarnaast meldt het RIVM dat er gegevens van de GGD-teststraten zijn van 2619 medewerkers van kinderopvang en primair onderwijs; hiervan waren 66 (2,5%) positief. Dit percentage is lager dan het totaal van 8,2% bij alle mensen getest in de teststraten, en ook lager dan bij de 6,9% van al deze mensen exclusief zorgmedewerkers. Het RIVM ziet ook geen toename in het percentage positief geteste medewerkers van kinderopvang en primair onderwijs over de tijd.

94. De leden van de SP-fractie vragen wat ik vind van de uitkomsten van de AOb-peiling waar een meerderheid van de leraren een volledige lesweek nog niet zien zitten.

Ik begrijp dat het spannend kan zijn om de school weer volledig te openen. Daarom heb ik aan het RIVM gevraagd om alle onderzoeken over besmettelijkheid van kinderen en hun rol in de epidemie op een rijtje te zetten. De eerder genoemde nota van het RIVM is daar het resultaat van. Uit deze nota blijkt duidelijk dat de besmettingsrisico's van kinderen zeer klein zijn en dat het verantwoord is de scholen weer volledig te openen. Daarbij is het natuurlijk van belang dat de hygiënemaatregelen en andere afspraken uit het protocol van de sector worden nageleefd. Daarnaast kan elke leraar zelf ook een belangrijke bijdrage leveren aan de veiligheid op school, door thuis te blijven bij klachten en zich snel te laten testen.

95. De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre het besluit tot volledige opening van de basisscholen is genomen in samenspraak met het onderwijs(ondersteunend) personeel.

Ik heb tijdens deze periode voor en na ieder besluit veelvuldig overlegd met een groot aantal veldpartijen (waaronder de bonden). Uiteraard is bij het nemen van dat besluit het belang van alle partijen (personeel, ouders, leerlingen) meegenomen. Basis van het besluit is de duidelijkheid die het OMT heeft gegeven over de besmettelijkheid van kinderen. De risico's van het volledig openen van het primair onderwijs zijn daarmee zeer beperkt. De genoemde peiling dateert van vóór de publicatie van het onderzoek en de notitie van het RIVM. Het onderzoek laat zien dat er geen aanwijzingen zijn dat kinderen tot en met 18 jaar een belangrijke bron van infectie zijn. Ze kunnen wel besmet raken, maar hebben weinig verschijnselen en dragen nauwelijks bij aan verspreiding. Met de publicatie van die resultaten verwacht ik dat de zorgen over de besmettelijkheid van kinderen zijn weggenomen. Het handhaven van de overige richtlijnen van het RIVM is iets dat niet altijd makkelijk zal zijn, maar ook gewenning vraagt. Scholen kunnen van elkaar leren wat goed werkt en wat niet.

96. De leden van de SP-fractie vragen hoe ik communiceer richting mensen die twifelen of ze hun kind naar school sturen of zelf aan het werk gaan.

Ik snap dat er in deze tijd zorgen leven. Ik wil benadrukken dat onderzoeken nog steeds laten zien dat de risico's bij jonge kinderen zeer beperkt zijn. De kans dat ze de ziekte doorgeven aan een volwassene is heel klein. Het kan uiteraard dat een leraar of ouder zich in specifieke situaties zorgen maakt, bijvoorbeeld omdat zij tot een risicogroep behoren. Indien dit het geval is, is het passend deze zorgen met de werkgever of school te bespreken. Ten slotte wil ik meegeven dat het in het belang is van het kind om weer naar school te gaan, zeker ook sociaal gezien.

97. De leden van de SP-fractie vragen wat ik vind van het bericht dat ouders pas na dagen hoorden over de besmette juf op een Limburgse basisschool en of ik mij voorstellen dat dit soort berichten ouders en leerlingen beangstigt.¹⁷

De school was bekend met het protocol en heeft direct de GGD ingeschakeld, zoals afgesproken. Bij de eerste besmetting zijn alle ouders van de betreffende groep geïnformeerd. Bij de tweede besmetting zijn alle ouders van de school geïnformeerd.

98. De leden van de SP-fractie vragen waarom er in de factsheet over testen geen onderdeel over communicatie is opgenomen en of ik dit bereid ben alsnog op te nemen.

Heldere communicatie is vanzelfsprekend van belang wanneer een besmetting zich voordoet. Het spreekt voor zich dat de school alle betrokkenen adequaat informeert. Situaties die zich voordoen kunnen erg van elkaar verschillen. Daarom is het van belang dat de school, waar nodig samen met bestuur en GGD, bekijkt welke informatie op welk moment gedeeld kan worden. Ik vertrouw erop dat scholen dit op een goede manier aanpakken. Voor de GGD is de communicatie met betrokkenen onderdeel van de LCI-richtlijn.¹⁸

99. De leden van de SP-fractie vragen of ik kan herbevestigen dat de uiteindelijke doorzettingsmacht om scholen te sluiten bij de GGD ligt, of apart wordt geregistreerd of een besmetting is terug te herleiden naar een bepaalde school en of wordt

¹⁷ De Telegraaf, 21 mei 2020, 'Ouders hoorden pas na dagen over besmette juf op Limburgse basisschool', https://www.telegraaf.nl/nieuws/1894725015/ouders-hoorden-pas-na-dagen-over-besmette-juf-op-limburgse-basisschool?utm_source=t.co&utm_medium=referral&utm_campaign=twitter.

¹⁸ <https://lci.rivm.nl/COVID-19-bco>.

onderzocht of het aantal kinderen dan een nieuwe ernstige kinderziekte heeft opgelopen, die vermoedelijk samenhangt met COVID-19, samenhangt met de opening van de scholen.¹⁹

Als er een besmetting wordt vastgesteld binnen een school, bekijkt de GGD, onder andere op basis van bron- en contactonderzoek, welke maatregelen er nodig zijn. Het kan dat de GGD op medische gronden besluit dat het niet verantwoord is de school open te houden en die dus moet sluiten. Het kan ook zo zijn dat de GGD adviseert dat sluiting niet nodig is, maar dat bijvoorbeeld naar aanleiding van het bron- en contactonderzoek dusdanig veel leraren in thuisquarantaine moeten blijven dat het vanuit organisatorisch oogpunt niet mogelijk is de school open te houden. Daarover beslist het schoolbestuur. Afhankelijk van de duur van de sluiting is het zaak dat er waar mogelijk tijdelijk wordt teruggeschakeld naar afstandsonderwijs. [PM kinderziekte staat uit bij RIVM]

100. De leden van de SP-fractie vragen het vo en vso vanaf 2 juni de anderhalvemetermaatregel tussen leerlingen handhaven.

Om deze maatregel tussen leerlingen in het vo te handhaven betekent dit in de praktijk dat niet alle leerlingen tegelijk op school aanwezig kunnen zijn. Het onderwijsveld heeft aangegeven dat dit betekent dat 25 tot 33% van de leerlingen tegelijkertijd naar school kunnen. Daarnaast hebben de scholen looproutes aangegeven en de maatregelen duidelijk in de school opgehangen. De sociale partners hebben een protocol gemaakt dat de voorschriften van het RIVM vertaalt naar de schoolsituatie. Aan de hand daarvan kunnen scholen de anderhalvemetermaatregel goed handhaven, zo is de verwachting. De eerste ervaringen wijzen er niet op dat er grote problemen ontstaan.

In het voortgezet speciaal onderwijs zal het niet altijd mogelijk zijn om anderhalve meter afstand te bewaren. Daarom wordt deze afstand in de school zo veel als mogelijk gehandhaafd. Ook hiervoor hebben de scholen voorbereidingen getroffen, zoals het ophangen van de maatregelen in en rondom de school. Voor deze kwetsbare leerlingen is het echter noodzakelijk dat ze zoveel mogelijk naar school gaan. Bovendien is het voor bepaalde groepen heel lastig om afstandsonderwijs te organiseren. De risico's zijn volgens de deskundigen beperkt omdat het om kleinere groepen gaat in het vso. Het is hierbij uiteraard nog belangrijker dat mensen met klachten thuis blijven.

101. De leden van de SP-fractie vragen wat de input van de VO-raad was over de haalbaarheid van de anderhalvemetermaatregel in vo en vso.

De VO-raad heeft, mede na raadpleging van haar leden, aangegeven dat de anderhalve meter afstand scholen voor een opgave stelt. De raad heeft meteen duidelijk gemaakt dat het in de praktijk betekent dat ongeveer een kwart tot een derde van de leerlingen tegelijk op school aanwezig kan zijn. Samen met de andere sociale partners is er vervolgens een protocol opgesteld om dat en andere voorschriften van het RIVM te vertalen naar de praktijk en te komen tot een werkbare situatie. De ervaring van de eerste dagen van de heropening leert dat dat goed is gelukt. Voor het voortgezet speciaal onderwijs geldt dat er meteen is onderkend dat afstand houden daar lastiger is. Daarom is daar gezegd dat iedereen zo veel als mogelijk afstand moet houden. Dat is verantwoord omdat het doorgaans kleinere scholen betreft en de voorzorgsmaatregelen en hygiëneafspraken goed worden opgevolgd. Daarnaast bestaat de

¹⁹ NOS, 25 mei 2020, '20 kinderen in Nederland met nieuwe ernstige ziekte, mogelijk door corona', <https://nos.nl/artikel/2335032-20-kinderen-in-nederland-met-nieuwe-ernstige-ziekte-mogelijk-door-corona.html>.

mogelijkheid dat bepaalde leerlingen om medische redenen niet, of niet meteen, volledig gebruik maken van fysiek onderwijs. En uiteraard is het in het vso nog belangrijker dat risicogroepen extra voorzichtig zijn en dat mensen met klachten thuisblijven. Dit besluit is genomen mede op basis van gesprekken met de VO-raad en Lecso.

102. De leden van de SP-fractie vragen wat ik bedoel met meer ‘maatwerk’ voor scholen voor voortgezet speciaal onderwijs.

Scholen voor het vso zijn sinds 2 juni weer geheel open. Gegeven de specifieke karakteristieken van de leerlingen en de grote variatie in het vso kan er maatwerk nodig zijn, omdat het niet altijd mogelijk is om de anderhalve meter afstand te bewaren in het vso. Maatwerk is voor elke leerling en binnen elke school anders vorm te geven. Een voorbeeld kan zijn dat bepaalde leerlingen om medische redenen niet of nog niet volledig gebruik kunnen maken van fysiek onderwijs.

103. De leden van de SP-fractie vragen of het voor vo scholen met grote leerlingen aantallen haalbaar is om gedeeltelijk open te gaan en alle leerlingen fysiek onderwijs aan te bieden en of ze hierbij worden ondersteund.

Het is duidelijk dat een beperkt aantal uren fysiek onderwijs voor leerlingen niet voldoende is, en dat er daarnaast afstandsonderwijs nodig is. Scholen krijgen daarbij zoveel mogelijk ruimte om tot werkbare roosters te komen. De beschikbare capaciteit is uiteraard een belangrijke randvoorwaarde. Sommige scholen streamen de fysieke lessen voor de niet aanwezige kinderen, wat een heel efficiënte manier is om fysiek onderwijs en afstandsonderwijs te combineren. Via de website www.lesopafstand.nl is er informatie beschikbaar voor scholen hoe zij dit het beste kunnen vormgeven.

104. De leden van de SP-fractie vragen of er een minimum aan uren is dat leerlingen fysiek les moeten krijgen.

Nee, de scholen zorgen zelf voor de praktische invulling van de opening. Het is de bedoeling dat alle leerlingen fysiek onderwijs krijgen en dat dit niet wordt beperkt tot een paar toetsen.

105. De leden van de SP-fractie vragen of naast fysiek onderwijs ook nog steeds (overwegend) digitaal onderwijs gegeven worden en of ik van mening ben dat juist een mentoruur in deze tijd voor leerlingen van belang is.²⁰

Ik ga ervan uit dat er op alle scholen de komende periode weer een deel van het onderwijs fysiek wordt gegeven. Daarbij is juist een mentoruur van groot belang om leerlingen de gelegenheid te geven hun ervaringen uit te wisselen in deze ingewikkelde tijd. Als het een school niet lukt om open te gaan, dan geven zij dat door aan de inspectie. De inspectie kijkt dan met de school waarom het niet lukt en of ze samen een oplossing kunnen vinden. Als een school uiterst beperkt fysieke lessen verzorgt, en hier geen gegronde reden voor is, kunnen ouders een signaal afgeven bij de inspectie. Zo nodig gaat de inspectie dan ook met de school in gesprek. De lessen die hieruit getrokken worden, kunnen gebruikt worden voor volgend schooljaar. Het is mogelijk dat de anderhalvemeterschool ook dan nog realiteit is.

²⁰ Trouw, 20 mei 2020, ‘Middelbare scholen ‘verrast’ door eisen Rutte bij persconferentie’, https://www.trouw.nl/binnenland/middelbare-scholen-verrast-door-eisen-rutte-bij-persconferentie~bfe1f8f5/?utm_campaign=shared_earned&utm_medium=social&utm_source=email.

Het is duidelijk dat een beperkt aantal uren fysiek onderwijs voor leerlingen niet voldoende is, en dat er daarnaast afstandsonderwijs nodig is. Scholen krijgen daarbij zoveel mogelijk ruimte om tot werkbare roosters te komen. De beschikbare capaciteit is uiteraard een belangrijke randvoorwaarde. Sommige scholen streamen de fysieke lessen voor de niet aanwezige kinderen, wat een heel efficiënte manier is om fysiek onderwijs en afstandsonderwijs te combineren. Via de website www.lesopafstand.nl is er informatie beschikbaar voor scholen hoe zij dit het beste kunnen vormgeven. Het is de bedoeling dat alle leerlingen fysiek onderwijs krijgen, maar scholen mogen uiteraard accenten leggen.

106. De leden van de SP-fractie vragen of het haalbaar is dat de VO-raad en regionale vervoerders afspraken gaan maken over speciaal vervoer voor kinderen die meer dan acht kilometer van school wonen en van het openbaar vervoer afhankelijk zijn.

De vervoerders geven aan dat ze er vertrouwen in hebben dat het gaat lukken. Er zal dagelijks worden gemonitord en actie worden ondernomen waar dat nodig is. De eerste signalen wijzen er niet op dat zich problemen voordoen.

107. De leden van de SP-fractie vragen of er rekening is gehouden met een toename van het aantal leerlingen dat met het ov gaat reizen?

Het is niet de bedoeling dat leerlingen met het openbaar vervoer reizen. Scholen moedigen leerlingen aan om het openbaar vervoer te mijden. De indruk is dat dat goed lukt. De vervoerders monitoren de drukte en schakelen bij wanneer dat nodig is.

108. De leden van de SP-fractie vragen of het regelen van speciaal vervoer niet te veel druk legt op scholen.

Scholen regelen het vervoer voor hun leerlingen niet zelf. De regionale vervoerder maakt samen met de school afspraken over die leerlingen die echt afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. Scholen laten vervoerders weten hoeveel leerlingen dit zijn. De regionale vervoerder kijkt vervolgens in samenspraak met de school of dit problemen gaat opleveren in het openbaar vervoer, welke oplossingen mogelijk zijn qua spreiding en regelt zo nodig aanvullend vervoer.

109. De leden van de SP-fractie vragen of het regelen van speciaal vervoer extra geld kost en door wie dit wordt betaald.

Maatwerkoplossingen die niet binnen de reguliere concessie van de regionale vervoerder passen (en daarmee geen financiële dekking hebben) worden door de regionale vervoerder besproken met de decentrale concessieverlener. Is dit meer dan incidenteel dan voeren vervoerders, decentrale concessieverleners en de ministeries van IenW en OCW hierover het gesprek. Het uitgangspunt hierbij is dat scholen geen extra kosten maken.

110. De leden van de SP-fractie vragen wat ik vind van de bestuurders die in het artikel van Trouw die aangeven dat het regelen van speciaal vervoer niet realistisch is.

Ik benadruk dat de scholen het vervoer niet zelf hoeven te regelen. Scholen maken samen met de regionale vervoerder afspraken over die leerlingen die echt afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. Scholen laten vervoerders weten hoeveel leerlingen dit zijn. De regionale

vervoerder kijkt vervolgens in samenspraak met de school of dit problemen gaat opleveren in het openbaar vervoer, welke oplossingen mogelijk zijn qua spreiding en regelt zo nodig aanvullend vervoer.

111. De leden van de SP-fractie vragen of leerlingen uit het voortgezet onderwijs een boete ontvangen als zij binnen acht kilometer van school wonen, maar alsnog met het openbaar vervoer reizen.

We gaan ervan uit dat leerlingen en hun ouders de verantwoordelijkheid nemen om het openbaar vervoer te mijden, zeker als ze binnen een straal van 8 kilometer wonen. Zij kunnen lopen, fietsen of met de brommer gaan en ook gebracht worden. Daar waar het voor leerlingen woonachtig binnen een straal van 8 kilometer niet mogelijk is om zonder gebruik te maken van het openbaar vervoer op school te komen, is een maatwerk aanpak noodzakelijk. Hierbij is, als uiterste consequentie, het gebruik van openbaar vervoer – buiten de spits – niet uitgesloten.

112. De leden van de SP-fractie vragen of scholen ook fietsen mogen regelen voor leerlingen die verder dan acht kilometer van school wonen en of leerlingen uit het vo wel in de spits mogen reizen naar school en bijbaantjes?

Leerlingen worden gestimuleerd om zo veel mogelijk gebruik te maken van de fiets, voor zowel school, stage als voor werk. Het beschikbaar stellen van fietsen voor leerlingen die geen fiets hebben, is een goed idee. De gemeente Amsterdam heeft bijvoorbeeld fietsabonnementen beschikbaar gesteld. Scholen ontvangen digitale vouchers die ze aan leerlingen geven die een fiets nodig hebben. Dat is een mooi voorbeeld. Scholen kunnen in overleg met de regionale vervoerder en zo nodig de gemeente kijken wat voor hun situatie de beste oplossing is. **[PM nog check of R'dam of DH dit ook doet]**

113. De leden van de SP-fractie vragen wat de gehele openstelling van het primair onderwijs en de gedeeltelijke opening van het voortgezet (speciaal) onderwijs betekent voor de handhaving van de leerplicht en of ouders hun kinderen thuis mogen blijven houden als zij zich zorgen maken over gezondheidsrisico's en hoe dit wordt gehandhaafd.

Na de sluiting van de scholen hebben naast de scholen en andere partijen, leerplichtambtenaren een grote bijdrage geleverd aan het stimuleren van ouders en leerlingen om zoveel als mogelijk onderwijs te blijven volgen. Hierbij was het uitgangspunt dat leerplichtambtenaren dit vanuit een gedeelde maatschappelijke zorg op zich hebben genomen en niet vanuit een handhavende rol. De aangenomen motie die leerplichtambtenaren oproept om niet handhavend op te treden betekent niet dat ouders hun kinderen thuis mogen houden. Het is de afgelopen periode een bijzondere periode geweest. Nu de scholen weer open zijn, zijn we in een overgangsfase beland waar iedereen aan moet wennen. Ook ouders en leerlingen. Ik kan me in sommige situaties heel goed voorstellen dat ouders bezorgd zijn als zij hun kinderen weer naar school laten gaan. Bijvoorbeeld als er gezinsleden zijn met een kwetsbare gezondheid. Juist daarom heb ik gezegd dat in deze overgangsfase het 'bonnenboekje' niet tevoorschijn zal worden gehaald door leerplichtambtenaren. Tegelijkertijd wil ik blijven benadrukken dat het uitgangspunt is en blijft dat kinderen naar school gaan. De school heeft voor kinderen een heel belangrijke socialiserende functie om ervoor te zorgen dat zij later in onze samenleving kunnen functioneren. Het is voor kinderen van belang dat zij leeftijdsgenoten ontmoeten en met elkaar leren omgaan. Hierover ben ik

voortdurend in gesprek met scholen en leerplichtambtenaren zodat zij vanuit de gedeelde maatschappelijke zorg het gesprek met de ouders en leerlingen kunnen en blijven aangaan. Zoals eerder aangegeven zal de Kamer worden geïnformeerd op het moment dat leerplichtambtenaren weer handhavend gaan optreden. Hierover ben ik momenteel in gesprek met onder andere Ingrado, de vereniging voor leerplichtambtenaren.

[PM Voorleggen aan minister of dit al wat strenger mag, bijv: “Samen met Ingrado zal ik een maatwerk aanpak bespreken, die uiteraard zorgvuldig wordt opgebouwd. Eerst wordt altijd het gesprek aangegaan, maar in het uiterste geval, daar waar kinderen anders uit beeld dreigen te raken of anderszins kwetsbaar zijn wordt handhavend optreden weer mogelijk.”]

114. De leden van de SP-fractie vragen hoe wordt voorkomen dat de last van zorg om leerlingen die thuisgehouden worden komt te liggen bij scholen.

Ieder kind dat niet naar school komt, is er een teveel. Het is belangrijk dat een kind onderwijs volgt. Als een kind naar school komt, is het goed om na te gaan of er iets anders aan de hand is. Scholen werken daarom samen met leerplicht, jeugd- en gezinscoaches, jeugdhulp en wijkteams om alle leerlingen in beeld te krijgen en ze naar school te laten komen. Het contact zoeken met de leerling staat hierbij centraal. Hiernaast werken de partners van het programma Zorg voor de Jeugd (ministeries VWS, OCW en J&V, gemeenten, beroepsverenigingen, cliënt- en ouderorganisaties en branches gespecialiseerde jeugdhulp) samen met het Nederlands Jeugdinstituut, AKJ, de Kindertelefoon en de Associatie Wijkteams met het doel om kinderen, jongeren en hun opvoeders in deze tijd zo goed mogelijk te ondersteunen in de coronatijd. Door gezamenlijk op te trekken, wordt voorkomen dat de last vooral bij scholen komt te liggen.

115. De leden van de SP-fractie vragen of van scholen wordt verwacht dat zij onderwijs op afstand geven aan leerlingen die thuis moeten blijven en hoe dit vormgeven zou moeten worden en zo niet op welke wijze krijgen deze leerlingen dan de kans om op een later moment de opgelopen achterstanden in te halen.

Ja, dat wordt van scholen verwacht. Scholen geven over het algemeen maar een klein deel van het onderwijs fysiek, en moeten daarnaast sowieso afstandsonderwijs verzorgen. Dat zal ook moeten voor deze groep leerlingen. Hoe dat precies vormgegeven moet worden, kunnen scholen het beste zelf bepalen.

116. De leden van de SP-fractie vragen wat ik ervan vindt de peiling van de AVS toont dat dat de meeste schoolleiders niet van plan zijn om na 8 juni 2020 nog afstandsonderwijs te geven aan thuisblijvers.²¹

Vanaf 8 juni gaan de scholen weer volledig open. Uit onderzoek en monitoring van het RIVM blijkt dat dit veilig kan. Het is dan ook de bedoeling dat alle leerlingen weer naar school gaan, tenzij er in individuele gevallen een medische reden is waarom dat niet verantwoord is. In die gevallen kunnen scholen maatwerk leveren voor de betreffende leerlingen. Het in de lucht houden van het afstandsonderwijs zoals dat gegeven werd ten tijde van de (gedeeltelijke) sluiting is dus ook niet nodig, omdat iedereen weer de hele week naar school gaat.

²¹ NOS, 25 mei 2020, 'Meeste basisscholen zien geen leerachterstand door corona', <https://nos.nl/artikel/2334986-meeste-basisscholen-zien-geen-leerachterstand-door-corona.html>.

117. De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de cijfers van AVS kloppen over de opgelopen achterstanden bij basisschoolleerlingen en of ik kan bevestigen of nader onderzoek kan doen dat bij 90 procent van de leerlingen de voortgang constant is en bij één procent er een ernstige achterstand is.

Het is lastig om op dit moment een eenduidig, compleet en definitief beeld te geven van de achterstanden die leerlingen hebben opgelopen. Zelfs binnen een klas kunnen ervaringen sterk uiteenlopen. Zo kunnen sommige leerlingen achterstanden hebben opgelopen terwijl anderen juist voor zijn gaan lopen. Het is dan ook extra belangrijk om de komende tijd in te zetten op maatwerk. De onlangs opengestelde subsidieregeling stelt scholen en instellingen in staat om dergelijk maatwerk te leveren. De komende tijd zal, door heropening van de scholen, meer zicht worden verkregen op de eventuele opgelopen achterstanden.

118. De leden van de SP-fractie vragen waarom er niet wordt ingegrepen bij scholen die de overgang van hun leerlingen laten bepalen door ouders.²²

Het is op grond van de wet- en regelgeving niet *verboden* als scholen uiteindelijk ouders laten bepalen of een leerling over gaat. Scholen gaan zelf over hun overgangsbeleid, dus als zij daar ouders een rol in willen geven kan dat. Dit moet echter wel nadrukkelijk worden voorgelegd aan de medezeggenschapsraad van de school. Ik vind het inderdaad onwenselijk als deze vrijheid in overgangsbeleid er toe leidt dat ouders de enige en/of allesbeslissende stem krijgen in de overgangsbeslissing. Maar deze vrijheid is zeker geen vrijbrief. Als een school ervoor kiest om ouders en leerlingen een (doorslaggevende) rol te geven bij de overgangsbeslissing, laat dit onverlet dat de school dan nog steeds eindverantwoordelijk is, en dat de school er (bijvoorbeeld door de inspectie) op aangesproken kan worden als hierdoor de kwaliteit van hun onderwijs in het geding komt.

119. De leden van de SP-fractie vragen wat de gevolgen zijn voor het onderwijs, zowel fysiek als op afstand, nu naast het al bestaande lerarentekort meer leraren thuis zullen blijven.

De leden van deze partij vragen ook wat de gevolgen van corona zijn voor het onderwijs nu naast de tekorten mogelijk meer leraren thuis zullen blijven door gezondheidsklachten, thuisquarantaine en/of vallen onder de risicogroep (of hun gezinsleden). Het antwoord hierop is dat dit nog lastig te voorspellen is. Een situatie als deze hebben we niet eerder meegemaakt. Wij zijn ons ervan bewust en hebben waardering voor de inzet en creativiteit van de scholen om de continuïteit van het onderwijs te borgen ook in coronatijd, met name in de steden waar de tekorten oplopen. Hoewel het resultaat van de eerste meting van de AVS over de start van het onderwijs wat betreft de inzet van leraren relatief positief was (bij de meerderheid van de scholen bleef gemiddeld 2% thuis), blijven we komende periode alert en volgen we de ontwikkelingen. Daarnaast kunnen wij melden dat de aanpak van de tekorten afgelopen periode door is gegaan. De subsidieaanvragen voor de regionale aanpak van de tekorten voor de komende twee schooljaren zijn toegekend en ook heeft het kabinet bij Voorjaarsnota €32 miljoen structureel extra beschikbaar gesteld voor de aanpak van het lerarentekort. Over de inzet hiervan wordt u voor de zomer geïnformeerd.

120. De leden van de SP-fractie vragen of ik wil monitoren scholen door afwezigheid van leraren extra in de knel raken en waar nodig op maat ingrijpen.

²² RTL Nieuws, 25 mei 2020, 'Blijven zitten of overgaan? Bij sommige scholen hebben ouders laatste woord', <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5132731/school-schooladvies-blijven-zitten-overgaan-ouders-beslissing>.

Hiervoor hebben wij in antwoord op vragen van de SP al aangegeven dat wij de ontwikkelingen op de scholen wat betreft de tekorten, ook in tijden van corona goed blijven volgen. Aanvullend, in antwoord op de vraag van leden van dezelfde partij kunnen wij u melden dat wij samen met de besturen en de gemeenten met de grootste tekorten (G4 plus Almere) en de PO-Raad werken aan een aanpak om de tekorten door het jaar heen te volgen. Om te voorkomen dat scholen in de knel komen, zoals de leden ook vragen, kunnen scholen om de continuïteit van het onderwijs zo goed mogelijk te borgen, gebruik maken van de handreiking die eerder is opgesteld door de inspectie en OCW.²³

121. De leden van de SP-fractie vragen hoe ik de scholen ondersteun om de leerlingen die nog onvindbaar zijn te vinden.

Ieder kind dat niet naar school komt, is er een teveel. Het is belangrijk dat een kind onderwijs volgt. Als een kind niet naar school komt, is het goed om na te gaan of er iets anders aan de hand is. Scholen werken daarom samen met leerplicht, jeugd- en gezinscoaches, jeugdhulp en wijkteams om alle leerlingen in beeld te krijgen en ze naar school te laten komen. Het contact zoeken met de leerling staat hierbij centraal. Hiernaast werken de partners van het programma Zorg voor de Jeugd (ministeries VWS, OCW en J&V, gemeenten, beroepsverenigingen, cliënt- en ouderorganisaties en branches gespecialiseerde jeugdhulp) samen met het Nederlands Jeugdinstituut, AKJ, de Kindertelefoon en de Associatie Wijkteams met het doel om kinderen, jongeren en hun opvoeders in deze tijd zo goed mogelijk te ondersteunen in de coronatijd. Naar aanleiding van de cijfers van AVS en de interne monitor is het ministerie van OCW in gesprek gegaan met Ingrado, de PO-Raad, de brancheorganisaties voor de kinderopvang (BMK en BK), Sociaal Werk Nederland, de VNG en enkele gemeenten om te bezien hoe die kinderen zo snel mogelijk geholpen kunnen worden. Deze partijen hebben afgesproken zich naast de reeds geleverde inspanningen zich gezamenlijk extra in te zetten om ieder kind in beeld en op school te krijgen. Door gezamenlijk op te trekken, worden deze leerlingen zo snel als mogelijk bereikt. Tot slot is er op de website www.weeropschool.nl praktische informatie te vinden over de opening van scholen waaronder een stappenplan, protocollen en voorzorgsmaatregelen, maar ook op website weeraanwezigopschool.nl zijn er tips voor schoolleiders, leraren, intern begeleiders en zorgcoördinatoren hoe je kunt stimuleren dat zoveel mogelijk leerlingen weer naar school gaan.²⁴

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

122. De leden van de PvdA-fractie vragen naar de consequenties van de combinatie van fysiek en afstandsonderwijs op de werkdruk voor leraren en in hoeverre deze werkdruk (en consequenties daarvan op de onderwijskwaliteit en kansengelijkheid) is meegewogen in de keuze om de basisscholen volledig te heropenen.

De scholen hebben de afgelopen weken ieder op eigen wijze invulling gegeven aan de gedeeltelijke openstelling. Sommige scholen hebben daarbij gekozen het afstandsonderwijs gedeeltelijk voort te zetten, andere gaven de ene helft van de week fysiek les en gaven de kinderen werk mee voor thuis voor de andere helft van de lestijd. Ik realiseer me dat er de afgelopen tijd veel gevraagd is van het onderwijspersoneel. De beheersing van de werkdruk blijft ook in deze tijd iets tussen werkgever en werknemer. Het in de lucht houden van het afstandsonderwijs zoals dat gegeven werd ten tijde van de (gedeeltelijke) sluiting is dus ook

²³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/11/08/handreiking-lerarentekort-primair-onderwijs-po>

²⁴ <https://po.lesopafstand.nl/lesopafstand/weer-op-school/voorkomen-van-schooluitval/>

niet nodig, omdat iedereen weer de hele week naar school gaat. Ik hoop uiteraard dat dit ook ten goede komt aan de werkdruk van de leraren.

123. De leden van de PvdA-fractie vragen of ik het onwenselijk vindt dat leerkrachten bijspringen in de schoonmaak en of ik hierover afspraken wil maken met de sector.

Ik ben het met u eens dat het niet wenselijk is dat leraren verantwoordelijk worden voor de schoonmaak op school. Scholen kunnen zelf, in samenspraak met hun bestuur, eventueel extra schoonmaak inkopen.

124. De leden van de PvdA-fractie vragen of de vrijheid blijft bestaan om gedeeltelijk open te gaan voor scholen in zowel basis als voortgezet onderwijs indien de school kan aantonen dat volledige heropening (nog) niet verantwoord is.

We gaan ervan uit dat alle scholen vanaf 8 juni weer volledig hun deuren openen. Uit onderzoek en monitoring van het RIVM blijkt duidelijk dat dit veilig en verantwoord is. Als ons signalen bereiken van scholen die niet volledig open gaan, gaat de inspectie in gesprek met de school. Dit is de gebruikelijke gang van zaken, die bijvoorbeeld ook bij problematiek rondom het lerarentekort wordt gehanteerd. Samen met de inspectie wordt bekeken hoe de situatie opgelost kan worden. Het uitgangspunt is en blijft dat scholen helemaal open gaan.

125. De leden van de PvdA-fractie vragen hoe leerlingen die niet naar school komen, omdat een van hun gezinsleden of zijzelf tot een risicogroep behoren, toegang houden tot onderwijs op afstand en hoe je verschillen tussen gemeentes krijgt in deze aanpak.

Scholen zorgen voor deze leerlingen voor afstandsonderwijs. Het is aan de school om te bepalen wat in deze gevallen de beste manier is om dat vorm te geven.

126. De leden van de PvdA-fractie vragen of het klopt dan drie procent van de scholen nog leerlingen buiten beeld zijn en wat ik doe om scholen en gemeenten te helpen weer zicht te krijgen op deze kinderen.

Uit de monitoring van OCW en andere betrokken partijen blijkt dat bij 23% (voor voortgezet speciaal onderwijs) tot 53% (voor regulier basisonderwijs) van de gemeenten die de vragenlijst voor het primair onderwijs hebben ingevuld er nog leerlingen zijn die buiten beeld zijn. Bij de resterende gemeenten die de vragenlijsten hebben ingevuld zijn de aantallen leerlingen die onbereikbaar zijn onbekend of is het niet van toepassing. In het voortgezet onderwijs is bij 20% van de vestigingen nog niet alle leerlingen bereikt. In het middelbaar beroepsonderwijs is er op elke instelling die de vragenlijst heeft ingevuld sprake van 1 of meerdere studenten die niet bereikt zijn. Scholen werken daarom samen met leerplicht, jeugd- en gezinscoaches, jeugdhulp en wijkteams om alle leerlingen in beeld te krijgen en ze naar school te laten komen. Het contact zoeken met de leerling staat hierbij centraal.

Ieder kind dat niet naar school komt, is er een teveel. Het is belangrijk dat een kind onderwijs volgt. Als een kind niet naar school komt, is het goed om na te gaan of er iets anders aan de hand is. Scholen werken daarom samen met leerplicht, jeugd- en gezinscoaches, jeugdhulp en wijkteams om alle leerlingen in beeld te krijgen en ze naar school te laten komen. Het contact zoeken met de leerling staat hierbij centraal. Hiernaast werken de partners van het programma

Zorg voor de Jeugd (ministeries VWS, OCW en J&V, gemeenten, beroepsverenigingen, cliënt- en ouderorganisaties en branches gespecialiseerde jeugdhulp) samen met het Nederlands Jeugdinstituut, AKJ, de Kindertelefoon en de Associatie Wijkteams met het doel om kinderen, jongeren en hun opvoeders in deze tijd zo goed mogelijk te ondersteunen in de coronatijd. Naar aanleiding van de cijfers van AVS en de interne monitor is het ministerie van OCW in gesprek gegaan met Ingrado, de PO-Raad, de brancheorganisaties voor de kinderopvang (BMK en BK), Sociaal Werk Nederland, de VNG en enkele gemeenten om te bezien hoe die kinderen zo snel mogelijk geholpen kunnen worden. Deze partijen hebben afgesproken zich naast de reeds geleverde inspanningen zich gezamenlijk extra in te zetten om ieder kind in beeld en op school te krijgen. Door gezamenlijk op te trekken, worden deze leerlingen zo snel als mogelijk bereikt. Tot slot is er op de website www.weeropschool.nl praktische informatie te vinden over de opening van scholen waaronder een stappenplan, protocollen en voorzorgsmaatregelen, maar ook op website weeraanwezigopschool.nl zijn er tips voor schoolleiders, leraren, intern begeleiders en zorgcoördinatoren hoe je kunt stimuleren dat zoveel mogelijk leerlingen weer naar school gaan.²⁵

127. De leden van de PvdA-fractie vragen hoe ik, in overleg met de betrokken partijen, uitvoering geef aan de aangenomen motie van de leden Van den Hul en Westerveld over het in kaart brengen van wat er nodig is om achterstanden in het primair en voortgezet onderwijs aan te pakken.²⁶

Voor de voorschoolse educatie, het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs, het speciaal onderwijs, volwasseneneducatie en het mbo €244 miljoen beschikbaar gesteld. Bij de subsidieregeling zijn schoolbesturen zelf aan zet om een programma op te stellen om achterstanden van leerlingen in te laten lopen. Zij hebben samen met hun schoolleiders en leraren immers het beste zicht op de omvang van eventuele achterstanden en de manier deze voor hun populatie het beste kan worden ingelopen. Op deze manier kan per school dus optimaal maatwerk worden gerealiseerd.

128. De leden van de PvdA-fractie vragen of ik de zorgen begrijp van examenleerlingen in het vso die alleen voor deelcertificaten opgaan, met het oog op doorstroom van hbo naar wo en de eis van sommige instellingen om behalve een propedeuse ook vwo-deelcertificaten te kunnen overleggen, maar die in tegenstelling tot leerlingen die voor het gehele staatsexamen opgaan, geen extra herkansingsmogelijkheden krijgen en of deze leerlingen geen extra herkansingsmogelijkheid moeten hebben om hun deelcertificaten alsnog te kunnen halen.

Net als in andere jaren kunnen staatsexamenkandidaten die dit jaar opgaan voor het diploma deelnemen aan de mogelijkheid om het staatsexamen te herkansen. Voor kandidaten die opgaan voor deelcertificaten geldt er net als in andere jaren dat als zij (nog) niet opgaan voor het diploma er geen herkansingsmogelijkheden zijn. Dit komt voort uit de gedachte dat herkansingen primair bedoeld zijn om behaalde resultaten te verbeteren om te kunnen slagen. Dat is niet van toepassing op kandidaten die zich inschrijven voor deelcertificaten en niet opgaan voor een diploma. Daar komt bij dat het staatsexamen als voorziening bedoeld is om gedurende een langere periode burgers de kans te geven afzonderlijke vakken of een heel diploma te halen; behaalde resultaten blijven tien jaar geldig. Ook dit verklaart waarom

²⁵ <https://po.lesopafstand.nl/lesopafstand/weer-op-school/voorkomen-van-schooluitval/>

²⁶ *Kamerstukken II 2019/20, 35300-VIII, 170.*

kandidaten die opgaan voor deelcertificaten van oudsher niet in aanmerking komen voor het afleggen van herkansingen. Tot slot is het zo dat met de huidige kandidaat-aantallen het niet uitvoerbaar is voor het CvTE om iedereen een herkansing te bieden.

129. De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de combinatie fysiek en afstandsonderwijs wordt gewaarborgd bij de heropening van de scholen, juist voor leerlingen die om (in)directe gezondheidsredenen niet naar school (kunnen) komen.

Het is duidelijk dat een beperkt aantal uren fysiek onderwijs voor leerlingen niet voldoende is, en dat er daarnaast afstandsonderwijs nodig is. Scholen krijgen daarbij zoveel mogelijk ruimte om tot werkbare roosters te komen. De beschikbare capaciteit is uiteraard een belangrijke randvoorwaarde. Sommige scholen streamen de fysieke lessen voor de niet aanwezige kinderen, wat een heel efficiënte manier is om fysiek onderwijs en afstandsonderwijs te combineren. Via de website www.lesopafstand.nl is er informatie beschikbaar voor scholen hoe zij dit het beste kunnen vormgeven.

Scholen geven over het algemeen maar een klein deel van het onderwijs fysiek, en moeten daarnaast sowieso afstandsonderwijs verzorgen. Dat zal ook moeten voor deze groep leerlingen. Hoe dat precies vormgegeven moet worden, kunnen scholen het beste zelf bepalen

130. De leden van de PvdA-fractie vragen wat het spreiden van onderwijstijden betekent voor de werkdruk van onderwijspersoneel.

Scholen geven vanaf 2 juni zelf vorm aan invulling van het fysieke onderwijs voor alle leerlingen en hanteren hierbij het principe van de anderhalve meter afstand tussen leerlingen en leraren en leerlingen onderling. Scholen besluiten daarnaast zelf in overleg met de medezeggenschap of en op welke wijze naast onderwijs op school onderwijs afstand wordt geboden. Daarbij wordt rekening gehouden met de belastbaarheid en de normjaartaak van medewerkers. Afspraken hierover zijn gemaakt in het protocol vo dat op 20 mei door de sociale partners is gepubliceerd. De beheersing van de werkdruk blijft ook in deze tijd iets tussen werkgever en werknemer.

131. De leden van de PvdA-fractie vragen waarom in de horeca een uitzondering gemaakt wordt op de anderhalve meter regel en of dit ook kan gelden voor leerlingen in het vo, mbo, ho of wo en wat ik tegen scholen zeg waar de anderhalve meter regel in combinatie met alle leerlingen naar school vanwege het gebouw geen optie is.

Het RIVM maakt onderscheidt tussen verschillende type situaties. Zo zie je dat in de voorschriften voor het aanbieden van gymlessen of het buiten sporten door jongeren de anderhalve meter afstand niet gehandhaafd hoeft te worden. De redenatie hierbij is dat er minder risico is als sporten in de buitenlucht plaatsvindt. Daarnaast is het risico in de horeca kleiner omdat er groepen van twee of drie personen aan één tafel zitten en niet een gehele schoolklas. Wij zijn voornemens om het RIVM te vragen of het mogelijk is voor het onderwijs om de leerlingen ook in groepen van twee of drie aan vaste tafels te laten zitten.

132. De leden van de PvdA-fractie vragen wat zijn de consequenties voor leerlingen die binnen acht kilometer van school wonen maar geen alternatief hebben of daar om fysieke of andere redenen geen gebruik van kunnen maken.

We gaan ervan uit dat leerlingen en hun ouders de verantwoordelijkheid nemen om het openbaar vervoer te mijden, zeker als ze binnen een straal van 8 kilometer wonen. Zij kunnen lopen, fietsen of met de brommer gaan en ook gebracht worden. Daar waar het voor leerlingen woonachtig binnen een straal van 8 kilometer niet mogelijk is om zonder gebruik te maken van het openbaar vervoer op school te komen, is een maatwerk aanpak noodzakelijk. Hierbij is, als uiterste consequentie, het gebruik van openbaar vervoer – buiten de spits – niet uitgesloten.

133. De leden van de PvdA-fractie vragen op welke termijn de afspraken over apart openbaar vervoer voor leerlingen buiten de zogenaamde ‘acht kilometer zone’ geregeld dienen te zijn, hoe hier over gecommuniceerd wordt en hoe wordt voorkomen dat er regionale verschillen ontstaan.

Op dinsdag 2 juni zijn alle scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland open voor alle leerlingen. Voor die tijd moet het vervoer dus geregeld zijn. De VO-raad heeft een handreiking gemaakt voor scholen hoe zij dit moeten doen en bij wie zij kunnen aankloppen om het benodigde vervoer te regelen. Die handreiking is op 20 mei gepubliceerd. Vervolgens hebben regionale vervoerders met het merendeel van de scholen afspraken gemaakt. De eerste signalen van de heropening wijzen er niet op dat er (grote) problemen zijn ontstaan. De vervoersopgave verschilt per regio. Regionale verschillen zijn om die reden niet onwenselijk.

Inbreng van de leden van de SGP-fractie

134. De leden van de SGP-fractie vragen het belangrijk is dat scholen in de laatste maand voor de zomervakantie al ervoor kunnen kiezen dat leerlingen die met digitaal onderwijs goed gedijen nog beperkt op school komen en of de norm die in mijn brief verwoord is geen uitgangspunt vormt voor het toezicht.

2 juni was een harde deadline: op die datum gingen de middelbare scholen weer open. Als het een school niet lukt om open te gaan, dan geven zij dat door aan de inspectie. Er kunnen twee legitieme redenen zijn waarom een school sluit: als de school niet open kan blijven vanwege te veel zieke leraren, of als de GGD adviseert om te sluiten vanwege de volksgezondheid. Als dit niet het geval is en een school kiest er toch voor om te sluiten, dan gaat de inspectie in gesprek met de school. De lessen die hieruit getrokken worden, kunnen gebruikt worden voor volgend schooljaar. Het is immers mogelijk dat de anderhalvemeterschool ook dan nog realiteit is.

We gaan ervan uit dat er op alle scholen de komende periode weer een deel van het onderwijs fysiek wordt gegeven. Waar nodig spreekt de inspectie een school aan en kijkt dan met de school waarom het niet lukt en of ze samen een oplossing kunnen vinden.

135. De leden van de SGP-fractie vragen wat de verwachtingen zijn wanneer leerlingen niet lopend, per fiets of brommer naar school kunnen komen en of leerlingen dan thuis moeten blijven, tenzij sprake is van een duidelijke aanleiding om op school te moeten zijn.

We gaan ervan uit dat leerlingen en hun ouders de verantwoordelijkheid nemen om het openbaar vervoer te mijden, zeker als ze binnen een straal van 8 kilometer wonen. Zij kunnen lopen, fietsen of met de brommer gaan en ook gebracht worden. Daar waar het voor leerlingen woonachtig binnen een straal van 8 kilometer niet mogelijk is om zonder gebruik te maken

van het openbaar vervoer op school te komen, is een maatwerkaanpak noodzakelijk. Hierbij is, als uiterste consequentie, het gebruik van openbaar vervoer – buiten de spits – niet uitgesloten.

136. De leden van de SGP-fractie vragen wat ik vind van over het gebruik van andere locaties dan de schoolgebouwen om als school meer leerlingen te kunnen bedienen en of deze keuzes ter beoordeling aan de school of aan het kabinet worden gelaten.

Waar het gebruik van andere gebouwen mogelijk is, is dat zeker een manier om ervoor te zorgen dat er meer fysiek onderwijs gegeven kan worden. Dat kan alleen tijdelijk, en scholen moeten het gebruik van een ander gebouw wel aan DUO doorgeven. Omdat van leerlingen wordt gevraagd het openbaar vervoer te mijden, is het kabinet niet bezorgd over een toenemende druk op het openbaar vervoer.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 8 juni 2020 11:46
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED];
Onderwerp: Vragen SO corona po/vo/ko
Bijlagen: Vragen schriftelijk overleg COVID-19 POVOKO beantwoord zonder nummers.docx; Vragen schriftelijk overleg COVID-19 POVOKO gebundeld en beantwoord.docx

Hoi [REDACTED]

In de bijlage de beantwoording van de vragen van het SO over onderwijs en corona, voor wat betreft po, vo en ko. Ik heb twee bestanden toegevoegd, een zonder nummering en een met. Alles is afgestemd met onze directeuren.

Er is één vraag waar we graag een alternatief zouden willen voorleggen aan de minister, het gaat om pagina 3, 8 en 31 in het ongenummerde bestand of vraag 10, 30 en 113 (zelfde vraag) in het genummerde bestand. Ik heb het alternatief daar opgenomen en geel gemarkeerd, maar het zou mooi zijn als dit bijvoorbeeld in een oplegnota nog opgenomen kan worden. Komt die er en zo ja, zouden jullie deze vraag daarin kunnen opnemen?

Ten slotte: er gingen een aantal vragen over (openbaar) vervoer. Die liggen nog even voor bij IenW, hun reactie liet wat langer op zich wachten dus het zou kunnen dat daar morgenochtend nog een reactie op komt. Dat laten we dan zsm weten.

Horen graag als er opmerkingen zijn! ☺

Groet,

[REDACTED]

[REDACTED]
Beleidsmedewerker - Directie Primair Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

[REDACTED] [minocw.nl](mailto: [REDACTED]@minocw.nl)

TER INFORMATIE

Aan: MBVOM, MOCW

Voortgezet Onderwijs

Van

[Redacted]

T

[Redacted]

Datum

08 juni 2020

Referentie

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met

HOenS, MBO

Aantal pagina's

1

nota

Loslaten van 1,5 meter afstand tussen
leerlingen/studenten VO versus MBO/HO

Doel

In de dagstart van 8 juni de vraag opgeworpen waarom er in het vo wel gevraagd wordt om het loslaten van 1,5 meter afstand tussen leerlingen, maar in het mbo en ho niet. Deze nota geeft de redeneerlijn daarvoor weer.

Toelichting

- In alle onderwijssectoren behalve het primair onderwijs (inclusief het speciaal (basis)onderwijs) moeten leerlingen en studenten op dit moment onderling 1,5 meter afstand houden, en ook ten opzichte van onderwijspersoneel.
- Voor het vo vragen we het OMT of het verantwoord is die eis los te laten. Onderzoeksresultaten wijzen erop dat kinderen en jongeren tot 20 jaar minder besmettelijk zijn. De grens ligt bij verschillende onderzoeken wel steeds wat anders (t/m 16 jaar; t/m 18 jaar; t/m 20 jaar). Hoe jonger hoe minder besmettelijk. Daarom stellen we ook de vraag tot welke leeftijd het verantwoord is de 1,5 meter los te laten. Dat heeft mogelijk ook consequenties voor mbo en ho.

[Redacted]

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: maandag 8 juni 2020 21:50
Aan: [Redacted]
CC: [Redacted]
Onderwerp: FW: Input OCW op besluitvorming 24 juni en vraagarticulatie OMT
Bijlagen: Agendapunt 3 Presentatie Vraagarticulatie v5 cs.pptx

Dag [Redacted],

Onderstaande mail heb ik zojuist verstuurd aan [Redacted]/VWS ten behoeve van de vraagarticulatie OMT en de besluitvorming op 24 juni. In de sheets die vanmorgen besproken werden in het IAO (zie bijlage) stonden namelijk nog een paar zinnen die wat aanpassingen en/of aanvullingen konden gebruiken. Beleid heeft hier vandaag input voor aangeleverd.

VWS zal de aanpassingen verwerken. De informatie op de sheets zal vervolgens gedeeld worden met M J&V, M VWS en tenslotte de MP.

Fijne avond,
[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: maandag 8 juni 2020 21:45
Aan: [Redacted]@minvws.nl
CC: [Redacted]
Onderwerp: Input OCW op besluitvorming 24 juni en vraagarticulatie OMT

Ha [Redacted],

Zoals vanmorgen afgesproken, mail ik je hierbij de 5 aanpassingen op de aan OCW gerelateerde zinnen uit de presentatie 'besluitvorming en vraagarticulatie OMT'. De informatie die deze week vanuit jullie langs M J&V, M VWS en de MP gaat.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Onderwijs

Alle zinnen zijn bestemd voor sheet 5.

3. PO

Voor het PO vragen we uit of het verantwoord is de 1,5 meter afstand tussen onderwijspersoneel en leerlingen los te laten.

4. VO

Voor het VO (inclusief VSO) vragen we uit of het, gelet op het eerder gecommuniceerde oplopende risico in de leeftijd 12-18 jaar, verantwoord is de 1,5 meter te laten vervallen vanaf start schooljaar (zodat scholen helemaal open kunnen), of vanaf welke leeftijd dit mogelijk is, en of dat dan ook in het leerlingenvervoer kan.

[Redacted]

[Redacted]

Nemen jullie dit zo over op de sheets?

Bij vragen weet je ons te vinden!

Veel dank en groet,

[Redacted]

Verslag OT COVID 19

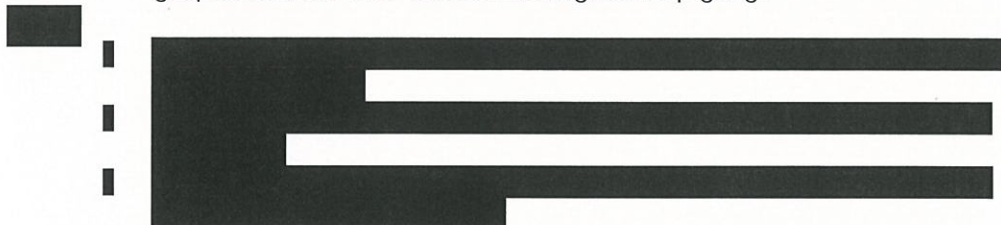
9 juni – 12:15-13:15

1. Opening en inventarisatie agendapunten

- Welkom

2. Beeld OCW

- Mediabeeld
 - Bij woordvoering komen van verschillende media uitvragen binnen voor nieuws (niet corona gerelateerd). Dit zien we ook terug in het mediabeeld.
 - De burgemeesters bieden vandaag een manifest aan voor kwetsbare kinderen.
 - Er is aandacht in de media voor de 50.000 studenten met studievertraging.
 - MOCW zit vandaag bij Tijd voor MAX over het leerorkest. Daar zit ook een vrije producent aan tafel en zal mogelijk dus ook gesproken worden over het steunpakket cultuur.
 - De werkbezoeken van MOCW aan o.a. het mbo zijn goed geland in de media.
- Aanvullingen op het mediabeeld
 - Er zijn geen nieuwe uitbarstingen van het coronavirus op scholen. Alleen de casussen in Den Haag en Limburg en deze zijn snel onderzocht door de GGD. Ook bij de kinderopvang zijn er nog geen signalen van een uitbraak.
- Aanvullingen directies
 - FEZ
 - De Kamervragen ISB compensatie studenten en ondersteuningsmaatregelen onderwijs COVID-19 zijn verstuurd. Deze komen waarschijnlijk terug in de debatten.
 - Inspectie
 - De Inspectie is bezig met het toezicht na de zomervakantie. De vierjaarscyclus wordt afgemaakt. De Inspectie gaat naar de locaties toe waar risico's zijn. Als er geen risico's zijn, wordt de inspectie op afstand gedaan.
 - De tweede ronde van het onderzoek naar afstandsonderwijs volgt waarschijnlijk einde zomer. [REDACTED] komt hier in het volgende OT op terug.
 - PO/VO
 - Er wordt intensief nagedacht over het vervoer na de zomer, de gesprekken hierover komen nu langzaam op gang.

3. Stand van zaken thema's/planning

- Stand van zaken
 - Het proces zoals donderdag in het OT toegelicht is op hoofdlijnen onveranderd. Wel is er op verzoek van NCTV teksten aangeleverd voor de Catshuisessie van afgelopen zondag. Daar lag de nieuwe strategie op tafel.
 - Voor de Catshuisessie hebben we twee extra punten meegegeven: 1) VO: wat zijn de effecten als je de 1.5 m tussen leerlingen tot 18/19 loslaat en hoe kunnen scholen maatregelen treffen om eventuele negatieve effecten te ondervangen? 2) Zodra je de aantallen of ruimtes loslaat, dan krijg je een extra beperking voor het onderwijs. Lastig voor o.a. het HO (voor vb. de examens die worden afgenomen).
 - De VO vraag gaat mee in de OMT advies aanvraag. Een uitzondering maken op het tweede punt is nog niet gebeurd (wens is voor dit moment zo min mogelijk uitzonderingen te maken)

- Het beeld is dat het OMT al bezig is met het advies. Vglende maandag is er een OMT bijeenkomst. Daarna vind nog een BAO plaats en waarschijnlijk volgt maandagavond heel laat het advies. Dit kan dan dinsdag worden bekeken en woensdag volgt de besluitvorming.
- Op de onderwerpen, zingen, blazen en evenementen zijn nog steeds een aantal onduidelijkheden.
- Tot nu toe wordt er nog niet gesproken over besluitvorming voor na de zomer. [REDACTED] zal dit binnenkort op een geschikt moment in het IAO benoemen.
- Planning debatten:
 - Er staan komende weken nog een aantal debatten over onderwijs en corona gepland:
 - 17-06: Onderwijs en Corona II (po en vo)
 - 18-06: Onderwijs en Corona II (mbo)
 - 24-06: Wetenschapsbeleid en Corona, Onderwijs en Corona II (ho)
 - 29-06: Cultuur en Corona II

4. [REDACTED]

Verslag OT COVID 19

9 juni – 12:15-13:15

1. Opening en inventarisatie agendapunten

- Welkom

2. Beeld OCW

- Mediabeeld

[Redacted text]

- Aanvullingen op het mediabeeld

- Er zijn geen nieuwe uitbarstingen van het coronavirus op scholen. Alleen de casussen in Den Haag en Limburg en deze zijn snel onderzocht door de GGD. Ook bij de kinderopvang zijn er nog geen signalen van een uitbraak.

- [Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

3. Stand van zaken thema's/planning

- Stand van zaken

- [Redacted text]

- Voor de Catshuissessie hebben we twee extra punten meegegeven: 1) VO: wat zijn de effecten als je de 1.5 m tussen leerlingen tot 18/19 loslaat en hoe kunnen scholen maatregelen treffen om eventuele negatieve effecten te ondervangen? 2) Zodra je de aantallen of ruimtes loslaat, dan krijg je een extra beperking voor het onderwijs. [Redacted text]

- De VO vraag gaat mee in de OMT advies aanvraag. Een uitzondering maken op het tweede punt is nog niet gebeurd (wens is voor dit moment zo min mogelijk uitzonderingen te maken)

- Het beeld is dat het OMT al bezig is met het advies. Vglende maandag is er een OMT bijeenkomst. Daarna vind nog een BAO plaats en waarschijnlijk volgt maandagavond heel laat het advies. Dit kan dan dinsdag worden bekeken en woensdag volgt de besluitvorming.
- [REDACTED]
- Tot nu toe wordt er nog niet gesproken over besluitvorming voor na de zomer. [REDACTED] zal dit binnenkort op een geschikt moment in het IAO benoemen.
- Planning debatten:
 - Er staan komende weken nog een aantal debatten over onderwijs en corona gepland:
 - 17-06: Onderwijs en Corona II (po en vo)
 - 18-06: Onderwijs en Corona II (mbo)
 - 24-06: Wetenschapsbeleid en Corona, Onderwijs en Corona II (ho)
 - 29-06: Cultuur en Corona II

[REDACTED]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 12:14
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Uitkomsten eerste vooroverleg MBVOM AO corona 17 juni

Dag allen,

Zojuist hebben wij het eerste vooroverleg met MBVOM gehad over het AO corona en onderwijs op 17 juni. M had best wat verzoeken, waarvan grotendeels in het overleg al is aangegeven dat deze of gene het oppakt. Om het overzicht te bewaken heb ik alles bij elkaar gezet en welke collega daar volgens mij voor aan zet zijn. Mocht ik iets vergeten zijn, of mocht er iets niet kloppen, zouden jullie het dan willen laten weten?

Verzoek	Verantwoordelijke collega
Factsheet over cijfers RIVM vorige week, ook t.o.v. cijfers gehele populatie & cruciale beroepen (met boodschap onderwijs is niet zo onveilig)	[redacted] olv
Factsheet Nieuwe cijfers RIVM over hoeveel leerlingen en leraren ziek zijn (vanmorgen gemailld) + ook uitleg wat we niet kunnen meten (wanneer is iets een besmette school, besmetting kan ook buiten de school zich voordoen etc.)	[redacted]
Update factsheet cijfers Oberon over hoeveel kwetsbare kinderen thuiszitten (po nieuwste cijfers komen a.s. dinsdag)	[redacted]
Factsheet Hoeveel po-scholen er besmettingen zijn. Combinatie van wat we anekdotisch weten over de besmettingen op scholen, uitleg dat we maar een deel kunnen duiden, navraag bij GGD Goor en bij Raden. + aanvulling vlak voor het debat (wat de avond ervoor in de media komt, wordt het grootst)	[redacted] i.s.m.
Factsheet over over vo-scholen die (grotendeels) dicht blijven, bijv. alleen 1 mentoruur	[redacted]
Factsheet over het geld dat extra is vrij gespeeld voor onderwijs. Koppelen aan OR advies, met boodschap dat we al veel investeren	[redacted] olv
Factsheet over handhaving niet corona gerelateerd verzuim	[redacted]
Factsheet over wat scholen nu al voor moois doen als leraren uitvallen, inclusief voorbeeld school waar MBVOM zelf was (SO-school met vierdaagse schoolweek en altijd 1 of 2 leraren die uitval kunnen opvangen)	[redacted]
Korte update spreeschets over bovenstaande thema's	[redacted]
Spreeschets thuiszitters: welke lessen van afstandsonderwijs kunnen we gebruiken om thuiszitters aan te pakken	[redacted]
Factsheet/spreeschets gymmen, inclusief OMT advies over gymzalen + noodverordeningen	[redacted] i.s.m.
Spreeschets blokje wat na de zomer procesmatig	[redacted]
Factsheet McKinsey: samenvatting rapport + update proces	[redacted]

Verzoek is om alles morgenmiddag uiterlijk 16:00 uur aan te leveren bij [redacted] (zie CC) en mijzelf. Mocht dit niet lukken of mocht dit nog vragen oproepen, laat het even weten, dan zoeken we naar een passende oplossing.

Veel succes met alle voorbereiding!

Hartelijke groet,

[Redacted]
Beleidsmedewerker

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Directie Primair Onderwijs
Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag

T [Redacted]
E [Redacted]@minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 13:55
Aan: [REDACTED]; [REDACTED]@minjenv.nl;
CC: [REDACTED]; [REDACTED]@minjenv.nl; [REDACTED]
Onderwerp: RE: Stukken voor stuurgroep 10 juni
Bijlagen: 200603 Nota Toezicht IvhO in de komende periode.pdf

Dag leden van de Stuurgroep,
 Bij de stukken voor de Stuurgroep zat een oude versie van de nota over toezicht in de komende periode.
 Hierbij de versie, zoals die naar de bwl is gegaan.
 Met vriendelijke groet,
 [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 9 juni 2020 15:06
Aan: [REDACTED]; [REDACTED]@minjenv.nl;
CC: [REDACTED]; [REDACTED]@minjenv.nl;
Onderwerp: Stukken voor stuurgroep 10 juni

Beste allen,
 Bij deze de agenda en documenten voor de stuurgroep van morgen.
 @DGPV secretariaat: zetten jullie dit in iBabs? Ook graag voor [REDACTED] en [REDACTED], die [REDACTED] en [REDACTED] vervangen. Veel dank weer!
 Vriendelijke groet,
 [REDACTED]

[REDACTED]
Senior beleidsmedewerker
 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 Directie Voortgezet Onderwijs
 Rijnstraat 50/Postbus 16375/2500 BJ Den Haag
 [REDACTED]
 [REDACTED]@minocw.nl
www.minocw.nl

MOCW en MBVOM door tussenkomst van [redacted]

Verzenddatum

4 juni 2020

Onze referentie

[redacted] Nota

Telefoon

[redacted]

E-mailadres

[redacted]@owinsp.nl

Bijlagen

n.v.t.

Datum ontwerp

3 juni 2020

nota

Toezicht Inspectie van het Onderwijs
in de komende periode

Kopie aan

OCW: DGHBE, DGPV, D.PO,
D.VO. D.MBO, D.HO&S, D.K&O,
D.Kennis, D.FEZ, D.WJZ, D.COM,
[redacted] (Kennis),
[redacted] en [redacted] (Com)
IvhO: Directeuren, [redacted] BI),
[redacted] (Com)

Paraaf (ontwerper)
[redacted]
Bestuurssecretaris

Paraaf (1)

Paraaf (2)

Paraaf (3)

Paraaf (4)

Paraaf (eind)
[redacted]
[redacted]

**Aanwijzing voor
registratie/archivering:**

- **Afgedaan**
- **Deponeren**

Samenvatting van voorstel of informatie

Hierbij informeer ik u over ons toezicht in de komende periode in het licht van de coronacrisis, in vervolg op het overleg dat u op 26 mei jl. met ons had.

Geen 'inspectievakantie'

Allereerst merken we op dat er geen sprake is of zal zijn van 'inspectievakantie'. Ons toezicht gaat door. Op afstand, maar waar nodig ook op locatie, bijvoorbeeld bij ernstige risico's en in het kader van de tweede ronde van onze Covid-19-monitor die medio juni start. De situatie is momenteel weliswaar ingewikkeld voor besturen en scholen, maar het is in het maatschappelijk belang en meer specifiek in het belang van leerlingen en studenten dat wij ons toezicht (als het nodig is ook op locatie) blijven uitvoeren.

Achterstand door de coronacrisis

Er is de afgelopen maanden een achterstand in onze onderzoeken ontstaan, doordat wij vanwege de coronacrisis geplande onderzoeken niet konden uitvoeren (zie onderstaande tabel). De achterstand doet zich met name voor in het funderend onderwijs. In het mbo is de achterstand beperkt. In het hoger onderwijs werkt het toezicht anders. Daar kennen we geen instellingstoezicht zoals in de andere sectoren en is er geen sprake van een achterstand.

Corona-gerelateerde achterstand in sectoren po, vo, so en mbo

	4-jaarlijks onderzoek besturen	Onderzoeken scholen/instellingen
po	141	691
vo	34	145
so	41	101
mbo	29 ¹	n.v.t.

Uitgangspunten bij aanpassing werkwijze

Gelet op de achterstand en de onzekerheid over wat er op korte en middellange termijn mogelijk is, ontkomen wij niet aan een herschikking van ons toezicht. Dit om te voorkomen dat een deel van de besturen en scholen later wordt onderzocht, dat risico's mogelijk later worden geconstateerd en aangepakt, en dat de bijstelling van het onderzoekskader (per augustus 2021) vertraging oploopt.

Bij de herschikking van ons toezicht streven we naar een goede balans tussen inhoud en effect van ons toezicht en de beperkende omstandigheden waar we mee te maken hebben. We houden vast aan onze bestuursgerichte werkwijze waarmee het parlement akkoord is gegaan en die de backbone van ons onderzoekskader vormt. Zo blijven we binnen onze politiek-bestuurlijke opdracht. Dit betekent dat we bij alle besturen een vierjaarlijks bestuursonderzoek doen in cycli van vier jaar, waarbij de eerste cyclus loopt van 1 augustus 2017 tot 1 augustus 2021. Dat is mede van belang, omdat we vanaf 1 augustus 2021 willen gaan werken met een verbeterd onderzoekskader. Daarbij komt dat verlenging van het huidige onderzoekskader tot na 1 augustus 2021 zou kunnen leiden tot beoordelingen van verschillende besturen aan de hand van verschillende kaders.

Aangepaste werkwijze

Onze werkwijze ziet er de komende periode op hoofdlijnen als volgt uit:

- We gaan proportioneel te werk. Het toezicht op risicobesturen en op risicoscholen, -afdelingen en -opleidingen pakken we onverkort op. Met name bij (ernstige) signalen en risico's kan een bezoek op locatie aangewezen zijn. Dat gebeurt dan uiteraard met inachtneming van de RIVM-richtlijnen.
- Bij andere besturen en scholen die we volgens onze planning bezoeken, starten we met bureauonderzoek en maken we mede op basis van de toezichthistorie en signalen een gedegen risico-inschatting. Waar we geen indicaties van risico's hebben, bespreken we de risico-inschatting met het bestuur. Dat doen we digitaal of telefonisch. Zijn we het eens, dan leggen we dat vast in een brief aan het bestuur. We willen de besturen die we in de lopende vierjaarscyclus 'op afstand' onderzoeken als eerste op de planning zetten voor de volgende cyclus die in augustus 2021 begint.
- Onze onderzoeken naar de waardering Goed voeren we volgens planning uit.

¹ Het betreft in het mbo 9 bekostigde en 20 niet bekostigde instellingen (bijna allemaal klein)

Verzenddatum
4 juni 2020

Onze referentie

- Voor de vierjaarsverplichting op schoolniveau willen we daar waar we geen risico's zien, scholen bevragen via bijvoorbeeld het covid-19 onderzoek. We realiseren ons dat dit duidelijke communicatie met het onderwijsveld vergt over de aard van het covid-19 onderzoek, dat door scholen en instellingen nu soms nog als buiten de normale toezichtorde staande wordt beschouwd.
- Waar nodig temporiseren we ons lopende thematisch onderzoek. De wijzigingen in het Jaarwerkplan 2020 zullen beperkt zijn, waarbij we vooral kijken naar timing en maatvoering van onderzoeken en naar de wijze waarop we de coronacrisis en de gevolgen daarvan eventueel in de onderzoeken betrekken. Over zowel aanpassingen in het Jaarwerkplan 2020 als over het Ontwerp Jaarwerkplan 2021 vindt op korte termijn overleg met uw departement plaats.

We zijn er van overtuigd dat de geschetste werkwijze de beste is om in deze onzekere situatie het toezicht en de verdere ontwikkeling daarvan voortgang te laten vinden. De werkwijze past bij zowel de crisissituatie als bij de ontwikkeling van het toezicht (verantwoordelijkheid besturen en proportioneel toezicht inspectie). Er is wat ons betreft geen reëel alternatief.

Risico's

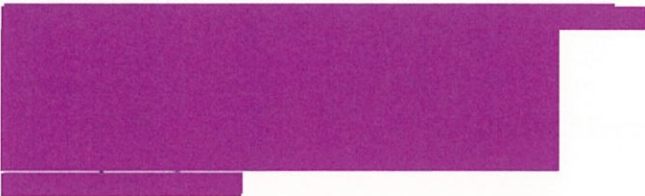
Onze verwachting is dat de geschetste werkwijze (waarbij we als we 'op afstand' geen risico's constateren in eerste instantie meer verantwoordelijkheid bij besturen leggen) voor de onderwijskwaliteit hooguit beperkt (negatieve) gevolgen zal hebben. Een duidelijke consequentie is wel dat we minder data ophalen bij de besturen en scholen die we de komende periode 'op afstand' onderzoeken. Bij deze besturen en scholen onderzoeken we een aantal standaarden niet die we anders wel zouden onderzoeken. Dit leidt tot een minder rijk stelselbeeld.

Tijdelijke uitbreiding capaciteit

Om de corona-gerelateerde achterstand te kunnen inhalen en het Covid-onderzoek te kunnen doen, willen we onze capaciteit tijdelijk uitbreiden. We zoeken de financiering hiervan binnen onze eigen begroting. Op basis van een inschatting van het aantal beschikbare en benodigde toezichtdagen gaat het om een tijdelijke uitbreiding van ca. 13 fte (ca. 11 fte voor funderend onderwijs, 1 fte voor mbo en 1 fte voor onze directie Kennis), voor met name het komend halfjaar en tot uiterlijk zomer 2021. Het moet gaan om mensen die vrijwel direct inzetbaar zijn, uit ons netwerk van oud-inspecteurs en mensen die eerder zijn ingehuurd.

Verzenddatum
4 juni 2020

Onze referentie

Voortgezet Onderwijs

Contactpersoon

 T [redacted]
[redacted]@minocw.nl

Onze referentie

Datum

19 juni 2020

Nummer

7

Bijlagen

Geen

verslag

Stuurgroep OCW/Inspectie COVID-19

Vergaderdatum en -tijd	10 juni 2020, 15.30 uur
Vergaderplaats	Webex
Aanwezig	OCW: [redacted] (vz), [redacted] Ivho: [redacted]
Kopie aan	[redacted]

1. Opening en agenda

De agenda en het verslag worden vastgesteld.

2. Actualiteiten/Casuïstiek

Ophalen van beelden uit het veld

PO

[redacted] vertelt dat het opstarten goed verloopt. Het aantal signalen over scholen die nog niet volledig open zijn, is beperkt. Dit hangt veelal samen met ziekte. Er zijn geen signalen over scholen die helemaal niet open zijn.

[redacted] voegt toe dat de school in Den Haag, waar een Corona-uitbraak was, het goed heeft opgepakt. De bestuurder zorgde ervoor dat deze school weer open ging en de rest van de scholen open bleef. Wel is er nog veel onrust bij ouders. Maar de leerplicht wordt strikter toegepast: kinderen moeten naar school. Het RIVM heeft gemeld dat 18 leraren positief hebben getest. Dat is relatief een ondervertegenwoordiging.

VO:

[redacted] vertelt over de heropening. Er zijn 30 signalen ontvangen door de inspectie, waarvan 16 over besturen. De signalen zijn met name afkomstig van ouders. De inspectie gaat de besturen bellen om na te gaan wat de oorzaak is. We vinden het belangrijk dat leerlingen elkaar weer zien.

[redacted] vertelt dat de VO-raad vandaag met de resultaten van een peiling komt. Dat lijkt wat positiever te zijn. 1vandaag gaat daar aandacht

aan geven. Ouders & Onderwijs doet ook een peiling onder ouders en dat krijgt maandag bij Nieuwsuur aandacht.

[Redacted]

Voortgezet Onderwijs

Datum

19 juni 2020

Nummer

7

SO/VSO:

Bij [Redacted] valt het mee qua signalen. Er was een uitbraak in een jeugdgevangenis, waardoor leerlingen niet naar school konden. En er is één school dat alleen mentoruren verzorgt. [Redacted]

[Redacted]

[Redacted] voegt toe dat dat werd bevestigd door G4. [Redacted]

[Redacted]

[Redacted] beaamt dat er weinig signalen zijn.

[Redacted] geeft aan dat er op 17 juni een onderwijsdebat zal zijn. Mochten we over eigen gegevens beschikken, dan is het heel nuttig om die te hebben. Ook meldingen zijn nuttig om te hebben.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

4. Na de zomervakantie

- Adviesaanvraag aan OMT

Op 24 juni zal het kabinet een besluit nemen na het OMT-advies van 22 juni. Voor PO blijft de situatie als die is. [Redacted] licht toe dat voor VO aan het OMT gevraagd hoe we meer open zouden kunnen. Wellicht door meer onderscheid te maken in leeftijden en de grens bij 16 jaar te leggen? De VO-raad geeft aan om op tijd te communiceren en niet te vaak te wisselen. [Redacted] vraagt of er goede voorbeelden vanuit het buitenland zijn. [Redacted] zegt dat daar inderdaad goede ervaringen zijn. [Redacted] benadrukt dat de besluiten van 24 juni voorwaardelijke besluiten zullen zijn.

[Redacted] geeft aan dat in het OMT-advies voor VSO stond dat 1,5m niet nodig was. Vervolgens is in de protocollen wel 1,5m gehanteerd. Het draagvlak in de sector speelt ook een rol. [Redacted] vraagt of in de adviesaanvraag aan het OMT het VSO weer specifiek is benoemd. [Redacted] bevestigt dat.

- *Hoe gaan we om met toezicht op onderwijstijd, verzuim, afstandsonderwijs etc?*

Voortgezet Onderwijs

Datum
19 juni 2020

Nummer
7

■ vertelt daarmee bezig te zijn. Het gaat altijd om het geheel: niet alleen digitale lessen, maar ook fysiek. En dat nemen we wel mee in het geheel. We doen nu ook ervaringen op met toezicht op afstandsonderwijs.

■ vult aan dat in het verleden ook onderzoek is gedaan naar afstandsonderwijs. Wat zagen we toen en wat zien we nu? En als je kijkt naar de combinatie: welk pakket dek je dan af? Hoe volgen de scholen de leerontwikkeling van leerlingen? Wat voor resultaten komen daarbij? Kun je dat meten met de toetsmomenten die we al kennen?

■ geeft aan dat de derde monitor daar meer op zal focussen.

Volgens ■ zal dit per sector verschillen. Bij PO zijn de leerlingen weer op school. De hybride situatie zal voor andere sectoren langer duren. Leraren zijn ook niet opgeleid voor afstandsonderwijs.

■ geeft aan dat OCW bezig is om in kaart te brengen over welke onderwerpen snel duidelijkheid moet zijn.

■ vraagt of we ook iets kunnen leren voor de thuiszitters. Het afstandsonderwijs kan een oplossing zijn voor leerlingen die voor de Coronacrisis onvrijwillig thuis kwamen te zitten. De minister wil nagaan of die vorm wellicht nuttig kan zijn daarvoor, op maatwerk. Er zijn leerlingen die juist meer progressie maken. ■ merkt op dat de ouders nu ook een rol vervuld hebben, omdat die thuis waren. Dat zal in de toekomst minder zijn. Niet alle leerlingen profiteren in gelijke mate.

Tot slot merkt ■ op om voorzichtig zijn met communicatie over verzuim en coulance. In Amsterdam zijn er juist grote zorgen over kinderen die niet naar school komen. ■ geeft aan dat we dit goed in de teksten moeten krijgen.

5. Wvttk

6. Sluiting

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 21:42
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Verzoek om aanvullen sheets / invullen tabel

Urgentie: Hoog

Ha [REDACTED]

Hieronder de sheets voor de NCTV die morgen in de dagstart besproken worden. Die over 1,5 meter is helemaal van ons, die over maximum aantal personen is van HO/MBO afkomstig. Daar hebben we wel bijgezet dat als de norm ook voor po en vo geldt, wel duidelijk moet zijn dat het per lokaal is, en dat in gangen etc. wel meer mensen tegelijk kunnen zijn.

Akkoord? Heb je nog aanvullingen of opmerkingen?

Groeten,
[REDACTED]

Voor- en nadelen handhaven 1,5 meter tussen leerlingen van 13-18 jaar in het VO en VSO

Voordelen			Nadelen		
Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie	Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie
Mogelijk een voordeel van het beperken van verspreiding van het virus op middelbare scholen. Er is echter nog onduidelijkheid over besmettelijkheid van 12-18-jarigen. Mogelijk is afstand niet noodzakelijk voor het voorkomen van besmetting.	Geen.	De aanpak is deels in lijn met wat er in andere sectoren geldt (m.u.v. contactsporten buiten).	Grote nadelen. - Bij 1,5 meter kan maar een kwart van de leerlingen tegelijk op school zijn. Afstandsonderwijs is vaak van mindere kwaliteit. Sommige vakken (bijv. beroepsgericht onderwijs) kunnen moeilijk tot niet gegeven worden bij 1,5 meter. Al met al leidt dit tot grote achterstanden en druk om ook de examens van volgend jaar te schrappen. - Daarnaast zijn er zorgen over het psychosociale en sociaalemotionele welzijn van leerlingen als ze weinig en in kleine groepen naar school gaan. - De kansongelijkheid tussen leerlingen neemt toe omdat niet iedereen voldoende met onderwijs wordt bereikt.	Groot: - Door het beperkte fysieke onderwijs vindt kwaliteitsverlies plaats. - Het grootste deel van de scholen vindt het handhaven van de 1,5 meter een grote of zeer grote uitdaging (peiling VO-raad). - Het vormgeven van hybride onderwijs (fysiek en online) vindt het grootste deel van de scholen ingewikkeld - Sommige leerlingen die geen mondkapje op kunnen in het leerlingenvervoer kunnen daardoor niet naar school als de 1,5 meter in acht moet worden genomen.	- Gezien de noodzaak van goed voortgezet onderwijs en het beperkte risico voor deze leeftijdsgroep komt dit sterk onder druk te staan. - Bovendien mogen leerlingen bij buitengym al wel de 1,5 meter loslaten. - Ook is het moeilijk uitleggen dat in cafés wel mensen aan één tafel mogen zitten, maar leerlingen op school niet.

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
------------	------------	------------	------------	------------	------------

[REDACTED]

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650

T [REDACTED] | E [REDACTED]@minocw.nl

Van: [REDACTED]

Verzonden: donderdag 11 juni 2020 16:00

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Verzoek om aanvullen sheets / invullen tabel

Ha [REDACTED] en [REDACTED]

Iets meer dan een uur geleden zijn jullie bijgepraat door [REDACTED] op de laatste stand van zaken mbt de alternatieve aanpak stappenplan mbt besluitvorming 24 juni. Zie ook het verslag van het OT van zojuist (bijlage bij deze mail) waarin dit nog wordt uitgelegd. In de tussentijd is er alweer het een en ander gebeurd.

[REDACTED] is zojuist gebeld door de voorzitter van het IAO met de volgende boodschap. Het torentjesoverleg dat vandaag om 12 uur heeft plaatsgevonden is afgelopen. De dilemma's op onderwijs worden herkend. Onderwijs zal daarom onderdeel uitmaken van de catshuissessie van aanstaande zondag.

Dit overleg vindt altijd plaats op basis van een presentatie met sheets. Er zal dus ook een sheet moeten komen over onderwijs. Nu is de expliciete vraag van de NCTV aan ons om de voor- en nadelen van de maatregelen 'maximale groepsgrootte per ruimte' (geldt voor vo, mbo en ho) en 'handhaven 1,5 meter' (geldt alleen voor vo) aan hen door te geven tbv deze sheet. Zouden jullie hiertoe onderstaande schema's willen invullen? Dan komen die teksten op de sheets tbv de catshuissessie van zondag.

Voor- en nadelen groepsgrootte maximaal xxx leerlingen per ruimte in het onderwijs (PO/VO/MBO/HO)

Voordelen			Nadelen		
Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie	Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie
Geen	Geen	In lijn met wat er in andere sectoren wordt gecommuniceerd	Nieuwe beperkingen lijken niet in lijn met de ontwikkeling van het virus.	Er zijn in het hoger onderwijs sporthallen gehuurd om tentamens in grote groepen (200) af te kunnen nemen	Er zijn nu geen maximale aantallen benoemd voor het onderwijs. Dit zal worden gezien als een nieuwe beperking en mogelijk weerstand oproepen.

Vraag: het is de bedoeling dat we uiterlijk morgen om 12 uur de ingevulde tabellen terugsturen aan de nctv. Het zou mooi zijn als we deze daarom morgenochtend in de dagstart kunnen bespreken. Lukt het jullie om uiterlijk morgenochtend voor negenen de schema's af te hebben (afgestemd en wel)? En deze aan ons te mailen zodat wij ze in ibabs kunnen zetten?

Ik bel zo ook nog wel even.

Veel dank!!

Groet,

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 09:46
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Lijst van vragen

Dag [REDACTED]

Naar aanleiding van ons gesprek gistermiddag, stuur ik je hieronder de lijst met onderwerpen waar we naar kijken als het gaat om de vraag of er beleidsaanpassingen nodig en wenselijk zijn. Dit is zeker nog geen complete lijst, maar vooral ook voorbeelden om het denkproces verder te krijgen. Mochten jullie aanvullingen hierop hebben, dan horen we dat uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

DGPV - corona en onderwijs

- Via de volgende thema's wordt er momenteel binnen DGPV gewerkt aan corona & onderwijs:
 - a) Heropening van de scholen PO-VO-KO (incl. contact met OMT);
 - b) Heropening van voortgezet speciaal onderwijs;
 - c) Kwaliteitsimpuls funderend onderwijs (o.a. aanpak leerachterstanden);
 - d) Inventarisatie van beschikbare informatie en informatiebehoefte (i.s.m. directie Kennis);
 - e) Uitwerking consequenties COVID-Wet voor PO, VO en KO (i.a.m. WJZ)
- Er zijn wellicht beleidsaanpassingen nodig en wenselijk waar we iets meer tijd voor kunnen nemen, maar waarvoor ook in ieder geval voor het einde van de zomervakantie (< 1 september) duidelijkheid over moet komen.
- In de komende periode zal er naast het werk dat in bovengenoemde themagroepen wordt gedaan, worden gewerkt aan het inventariseren en (het in samenhang) uitwerken van deze vraagstukken in aanloop naar aankomend schooljaar.
- Hierover wordt u de komende tijd periodiek geïnformeerd.
- Voorbeelden van vragen zijn:
 - Toezicht*
 - Hoe ziet het toezicht er aankomend jaar uit?
 - In hoeverre gaat de inspectie handhaven ten aanzien van het niet openen van scholen per 1 september?
 - Hoe wordt toezicht gehouden op kwaliteit van onderwijs, zeker bij scholen die zwak of zeer zwak zijn?
 - Wat zijn aanpassingen in de organisatie en inrichting in het onderwijs die wel en niet zijn toegestaan?
 - Thuiszitters en verzuim*
 - Hoe wordt er omgegaan met thuiszitters en verzuim?
 - Hoe gaan we verzuim registreren als scholen nog steeds maar deels open zijn?
 - Hoe gaan we om met leerplicht?
 - Speciaal onderwijs*
 - Hoe bieden reguliere scholen en het speciaal onderwijs de ondersteuning ihkv passend onderwijs als leerlingen maar een beperkte tijd op school zijn?
 - Vervoer en leerlingen*
 - hoe krijgt het (openbaar) vervoer van leerlingen volgend jaar vorm?
 - Wet- en regelgeving*
 - Wat betekent de uitwerking van de COVID-wet voor de regelgeving in de verschillende onderwijssectoren?
 - Beleidsinformatie*
 - Welke (beleids-)informatie is er momenteel beschikbaar op basis waarvan we beslissingen nemen? Wat weten we wanneer? En zijn er nog dingen die we zouden willen en moeten weten?

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Directie Voortgezet Onderwijs
Rijnstraat 50/Postbus 16375/2500 BJ Den Haag

[Redacted] @minocw.nl

www.minocw.nl

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 12:58
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: routekaart

Ha [REDACTED]
 In de adviesaanvraag wordt inderdaad naar de leeftijd gevraagd. Mocht dat aanleiding geven tot differentiëren is dat wat mij betreft een alternatief in de categorie van scenario 2 (je gaat creatief zijn om toch meer leerlingen dichter op elkaar te proppen zonder de 1,5 meter in z'n geheel los te laten).
 Groeten,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs
 Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650
 T [REDACTED] | E [REDACTED]@minocw.nl

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 10:37
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: routekaart

Ha [REDACTED]
 Veel dank. Even nog een vraag nav de stuurgroepbespreking met de inspectie gistermiddag. Daarin werd ook benadrukt dat we bij de adviesaanvraag aan het OMT specifiek hebben gevraagd om naar de leeftijdsgrens te kijken. Specifiek zou zijn gevraagd of leerlingen t/m 16 jaar wel binnen 1,5m mogen komen. Zo ja, dan zou het vmbo weer helemaal open kunnen werd gister gezegd. Ik zie nu niets over de leeftijdsgrens terugkomen hieronder. Klopt dat?
 Groet,

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 15:22
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: routekaart

Ha mensen,
 Bijgaand de laatste versie van de routekaart/adviesaanvraag. De scenario's zijn de onderstaande (graag de tekst hieronder gebruiken, want heb er nog even wat in zitten aanpassen). Ik zou dus mensen vragen om vooral naar het worst-case-scenario te kijken, scenario 3.

Scenario's voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

1. Volledige openstelling vanaf begin van het schooljaar, waarbij 1,5 meter afstand tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en onderwijspersoneel niet nodig is, zowel in het voortgezet onderwijs als in het voortgezet speciaal onderwijs. De besmettelijkheid van kinderen tussen 12 en 18 is op basis van de beschikbare gegevens minder dan van volwassenen. Bij het buitensporten hoeven leerlingen onderling al niet meer 1,5 meter afstand te houden. De overige hygiënemaatregelen blijven wel gehandhaafd, en er wordt snel opgetreden als er zich besmettingen voordoen. Eventueel kan dit scenario 1 ook als er tussen leerlingen en onderwijspersoneel wel 1,5 meter afstand bewaard moet worden (maar tussen leerlingen onderling niet).
2. Als volledige openstelling nog niet kan, omdat de 1,5 meter tussen leerlingen toch gehandhaafd moet blijven, is voor het voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs een tussenscenario mogelijk. Daarin mogen leerlingen in vaste koppels of kleine groepjes wel dichter bij elkaar komen dan 1,5 meter. Dit lijkt daarin op het model dat ook in de horeca wordt gehanteerd. Na de herfstvakantie kan dan gekeken worden of volledige openstelling mogelijk is (scenario 1).
3. Als ook het tussenscenario niet mogelijk is, is het handhaven van de huidige situatie de enige optie. Na de herfstvakantie kan dan gekeken worden of volledige openstelling mogelijk is (scenario 1). Op dat moment overstappen op scenario 2 is ongewenst omdat scholen dan opnieuw een heel nieuw rooster moeten opstellen. Er kan beter gewacht worden tot volledige openstelling kan. Mocht dat veel langer duren, is te overwegen om toch nog via scenario 2 te gaan (na de kerstvakantie).

TEAM MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650

T [redacted] | E [redacted]@minocw.nl

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 16:28
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Verzoek om aanvullen sheets / invullen tabel

Urgentie: Hoog

Kijken jullie mee?

Voor- en nadelen handhaven 1,5 meter tussen leerlingen van 13-18 jaar in het VO en VSO

Voordelen			Nadelen		
Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie	Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie
Mogelijk een voordeel van het beperken van verspreiding van het virus op middelbare scholen. Er is echter nog onduidelijkheid over besmettelijkheid van 12-18-jarigen. Mogelijk is afstand niet noodzakelijk voor het voorkomen van besmetting.	Geen.	De aanpak is deels in lijn met wat er in andere sectoren geldt (m.u.v. contactsporten buiten).	Grote nadelen. Bij 1,5 meter kan maar een kwart van de leerlingen tegelijk op school zijn. Afstandsonderwijs is vaak van mindere kwaliteit. Sommige vakken (bijv. beroepsgericht onderwijs) kunnen moeilijk tot niet gegeven worden bij 1,5 meter. Al met al leidt dit tot grote achterstanden en druk om ook de examens van volgend jaar te schrappen. Daarnaast zijn er zorgen over het psychosociale en socialemotionele welzijn van leerlingen als ze weinig en in kleine groepen naar school gaan.	Groot: - Het grootste deel van de scholen vindt het handhaven van de 1,5 meter een grote of zeer grote uitdaging (peiling VO-raad). - het vormgeven van hybride onderwijs (fysiek en online) vindt het grootste deel van de scholen ingewikkeld, en men is bang voor kwaliteitsverlies.	Gezien de noodzaak van goed voortgezet onderwijs en het beperkte risico voor deze leeftijdsgroep komt dit sterk onder druk te staan. Bovendien mogen leerlingen bij buitengym al wel de 1,5 meter loslaten. Ook is het moeilijk uitleggen dat in cafés wel mensen aan één tafel mogen zitten, maar leerlingen op school niet.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650

T [REDACTED]@minocw.nl

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 16:00
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Verzoek om aanvullen sheets / invullen tabel

Ha [REDACTED] en [REDACTED]

Iets meer dan een uur geleden zijn jullie bijgepraat door [REDACTED] op de laatste stand van zaken mbt de

alternatieve aanpak stappenplan mbt besluitvorming 24 juni. Zie ook het verslag van het OT van zojuist (bijlage bij deze mail) waarin dit nog wordt uitgelegd. In de tussentijd is er alweer het een en ander gebeurd.

█ is zojuist gebeld door de voorzitter van het IAO met de volgende boodschap. Het torentjesoverleg dat vandaag om 12 uur heeft plaatsgevonden is afgelopen. De dilemma's op onderwijs worden herkend. Onderwijs zal daarom onderdeel uitmaken van de catshuissessie van aanstaande zondag.

Dit overleg vindt altijd plaats op basis van een presentatie met sheets. Er zal dus ook een sheet moeten komen over onderwijs. Nu is de expliciete vraag van de NCTV aan ons om de voor- en nadelen van de maatregelen 'maximale groepsgrootte per ruimte' (geldt voor vo, mbo en ho) en 'handhaven 1,5 meter' (geldt alleen voor vo) aan hen door te geven tbv deze sheet. Zouden jullie hiertoe onderstaande schema's willen invullen? Dan komen die teksten op de sheets tbv de catshuissessie van zondag.

Voor- en nadelen groepsgrootte maximaal xxx leerlingen per ruimte in het onderwijs (PO/VO/MBO/HO)

Voordelen			Nadelen		
Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie	Maatschappelijk	Organisatorisch	Communicatie
Geen	Geen	In lijn met wat er in andere sectoren wordt gecommuniceerd	Nieuwe beperkingen lijken niet in lijn met de ontwikkeling van het virus.	Er zijn in het hoger onderwijs sporthallen gehuurd om tentamens in grote groepen (200) af te kunnen nemen	Er zijn nu geen maximale aantallen benoemd voor het onderwijs. Dit zal worden gezien als een nieuwe beperking en mogelijk weerstand oproepen.

Vraag: het is de bedoeling dat we uiterlijk morgen om 12 uur de ingevulde tabellen terugsturen aan de nctv. Het zou mooi zijn als we deze daarom morgenochtend in de dagstart kunnen bespreken. Lukt het jullie om uiterlijk morgenochtend voor negenen de schema's af te hebben (afgestemd en wel)? En deze aan ons te mailen zodat wij ze in ibabs kunnen zetten?

Ik bel zo ook nog wel even.

Veel dank!!

Groet,
█

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 12 juni 2020 17:44
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang
Bijlagen: Factsheet heropenen scholen - AO Onderwijs en Corona II 17 juni 2020, aangevuld.docx; Annotatie voor regulier overleg met AVS, nav peiling AVS.docx

Dag [REDACTED]

Ik stuur je ter info de laatste versie van deze factsheet toe, ter voorbereiding op de call as maandag met de PO-Raad en de branches.
De AVS heeft afgelopen week ook een peiling gedaan, zie: <https://www.avs.nl/print/20512>

As dinsdag heb je een regulier overleg met [REDACTED]. Ik heb daarvoor een annotatie bij [REDACTED] aangeleverd, die ingaat op deze peiling, zie ter info de 2^e bijlage.

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 12 juni 2020 9:53
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Ha [REDACTED]

In overleg met [REDACTED] en [REDACTED] is de factsheet nog wat uitgebreid. De Q&A van RO.nl is toegevoegd. Het blokje spreekschets is er uit, dus dat scheelt weer papier 😊.

Heb met [REDACTED] afgesproken dat ze het hier maandag nog over in overleg met [REDACTED] over hebben. Als de brief verstuurd is kunnen we nog even checken of het nodig is om nog een spreeklijn te maken. Ik denk dat de info in de factsheet voldoende is.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 22:00
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Hoi [REDACTED]

Ik heb nav de mail van [REDACTED] de factsheet nog iets aangevuld.
Zie de bijlage.

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 17:00

Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Hoi [REDACTED]

Prima tekst! Ik heb paar details nog iets aangepast.

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 16:45
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Ha allen,

Yes, ik was op basis van het mailtje van [REDACTED] al gestart. Heb de factsheet over heropening scholen nu aangevuld met onderstaand signaal. De Q&A die op RO.nl zit wordt ook meegenomen in het dossier van de minister. Als er maandag nog iets uit de call komt kunnen jullie die informatie het best rechtstreeks aan [REDACTED] en [REDACTED] doorgeven, dan kijken zij waar ze het een plekje geven.

[REDACTED] kun je bevestigen dat de formulering zoals ze nu in de factsheet in de bijlage zitten kloppen? Dan kunnen [REDACTED] & [REDACTED] de geactualiseerde factsheet daarna overnemen in het dossier.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 16:39
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Aanvullend: [REDACTED] en ik hebben a.s. maandag 9u nog een call met de po-raad en branches KO, over hoe het nu gaat. Uitkomsten kunnen we meegeven in dossier of op een andere manier richting minister

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 16:30
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Ik zou dit wel willen ombouwen tot een factsheet (of deel van een factsheet) over de OCW lijn hierbij, die ook is afgestemd met branches KO en de po-raad. Dit kun je halen uit het protocol en de Q&A's op RO. Dus ook proces rond medezeggenschap etc. [REDACTED] wil jij een voorzet doen?

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 11 juni 2020 16:10
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Hoi [REDACTED]

Ik heb helaas tot nu toe geen actuele cijfers hierover ontvangen.

Het enige signaal wat ik heb, is van 2 weken geleden. Dat is afkomstig van 'Voor werkende ouders', een organisatie voor ouders en oudercommissies in de kinderopvang. Zij zijn op 11 mei een meldpunt gestart voor ouders. Op 26 mei waren hier totaal 1.963 meldingen binnen gekomen.

Daarvan gingen 163 meldingen/ vragen over dit onderwerp:

163 Vragen over de heropening van scholen en schooltijden. Scholen maken de overstap naar een continuooster, waardoor ouders meer opvang nodig hebben en dus meer moeten betalen of de BSO nu ineens niet kan aansluiten. Het zijn ook onzekerheden. Blijft dit nu zo of gaan we nog terug naar de 'oude' situatie? Het heeft direct impact op werk als je geen gebruik maakt van een BSO. Voor ouders is school een vorm van opvang zodat ze binnen schooltijden kunnen werken. Nu wordt dit 'even' aangepast, niet altijd in overleg met de MR.

Zie: <https://www.voorwerkendeouders.nl/meldpunt-blijft-open/>

Misschien kan dit worden toegevoegd aan een factsheet over de opening van de scholen?

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 16:20
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Hoi [REDACTED]

Klopt. In het laatste monitoringoverleg van afgelopen maandag zijn geen signalen hierover gemeld, maar ik ga hier nog even achteraan. Wordt vervolgd.

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 16:08
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Factsheet signalen aansluiting onderwijs en opvang

Dag [REDACTED]

Zouden jullie nog een extra factsheet aan kunnen leveren voor het Coronadebat volgende week?

Team heropening ontvang wat signalen van scholen dat de schooltijden nog niet goed aansluiten met de tijden van de kinderopvang (bijv. bij scholen met een continuooster). Ik begreep dat jullie wekelijks een mail uitsturen met de laatste signalen die jullie vanuit de ouder clubs binnen krijgen. Is het mogelijk deze laatste signalen in een factsheetje te zetten en voor morgen 16.00 uur naar [REDACTED] en [REDACTED] te sturen?

Dank!

Hartelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 12:14
Aan: [REDACTED]
[REDACTED]

CC: [redacted]

Onderwerp: Uitkomsten eerste vooroverleg MBVOM AO corona 17 juni

Dag allen,

Zojuist hebben wij het eerste vooroverleg met MBVOM gehad over het AO corona en onderwijs op 17 juni. M had best wat verzoeken, waarvan grotendeels in het overleg al is aangegeven dat deze of gene het oppakt. Om het overzicht te bewaken heb ik alles bij elkaar gezet en welke collega daar volgens mij voor aan zet zijn. Mocht ik iets vergeten zijn, of mocht er iets niet kloppen, zouden jullie het dan willen laten weten?

Verzoek	Verantwoordelijke collega
Factsheet over cijfers RIVM vorige week, ook t.o.v. cijfers gehele populatie & cruciale beroepen (met boodschap onderwijs is niet zo onveilig)	[redacted] / [redacted] / [redacted] / [redacted] olv [redacted]
Factsheet Nieuwe cijfers RIVM over hoeveel leerlingen en leraren ziek zijn (vanmorgen gemaild) + ook uitleg wat we niet kunnen meten (wanneer is iets een besmette school, besmetting kan ook buiten de school zich voordoen etc.)	[redacted] / [redacted] / [redacted] / [redacted]
Update factsheet cijfers Oberon over hoeveel kwetsbare kinderen thuiszitten (po nieuwste cijfers komen a.s. dinsdag)	[redacted]
Factsheet Hoeveel po-scholen er besmettingen zijn. Combinatie van wat we anekdotisch weten over de besmettingen op scholen, uitleg dat we maar een deel kunnen duiden, navraag bij GGD Goor en bij Raden. + aanvulling vlak voor het debat (wat de avond ervoor in de media komt, wordt het grootst)	[redacted] i.s.m. [redacted] / [redacted] / [redacted] / [redacted]
Factsheet over over vo-scholen die (grotendeels) dicht blijven, bijv. alleen 1 mentoruur, navraag bij VO-raad en O&O naar omvang probleem	[redacted]
Factsheet over het geld dat extra is vrij gespeeld voor onderwijs. Koppelen aan OR advies, met boodschap dat we al veel investeren	[redacted] / [redacted] olv [redacted]
Factsheet over handhaving niet corona gerelateerd verzuim	[redacted]
Factsheet over wat scholen nu al voor moois doen als leraren uitvallen, inclusief voorbeeld school waar MBVOM zelf was (SO-school met vierdaagse schoolweek en altijd 1 of 2 leraren die uitval kunnen opvangen)	[redacted]
Update Factsheet over vervoer vo-scholen: wat doen we om eventuele problemen met I&W in kaart te brengen	[redacted]
Korte update spreeschets over bovenstaande thema's, incl. aanscherpen wat we doen met scholen die niet opengaan zonder aanleiding GGD.	[redacted]
Spreeschets thuiszitters: welke lessen van afstandsonderwijs kunnen we gebruiken om thuiszitters aan te pakken	[redacted]
Factsheet/spreeschets gymmen, inclusief OMT advies over gymzalen + noodverordeningen	[redacted] i.s.m. [redacted] / [redacted] / [redacted]
Spreeschets blokje wat na de zomer procesmatig	[redacted]
Factsheet McKinsey: samenvatting rapport + update proces	[redacted]

Verzoek is om alles morgenmiddag uiterlijk 16:00 uur aan te leveren bij [redacted] (zie CC) en mijzelf. Mocht dit niet lukken of mocht dit nog vragen oproepen, laat het even weten, dan zoeken we naar een passende oplossing.

Veel succes met alle voorbereiding!

Hartelijke groet,

[Redacted]
[Redacted]

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Directie Primair Onderwijs
Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag

T [Redacted]
E [Redacted]@minocw.nl

Factsheet Heropenen scholen – AO Onderwijs en Corona II – 17 juni 2020

Heropening po en v(s)o

- Scholen in het **primair onderwijs** zijn op 11 mei voor 50% open gegaan. De heropening is over het algemeen goed is verlopen. Tussen leerlingen hoeft geen 1.5 meter afstand bewaard te worden. Op basis van onderzoeken en monitoring van het RIVM is besloten dat scholen vanaf 8 juni weer helemaal op konden.
- Scholen voor **voortgezet speciaal onderwijs** zijn op 2 juni open gegaan. In het vso moet de 1.5 meter afstand in de school zo veel als mogelijk worden gehandhaafd. Daarbij is extra voorzichtigheid nodig, triage mogelijk en het thuishouden van leerlingen met hoger medisch risico toegestaan.
- Het **voortgezet onderwijs** is op 2 juni volledig open gegaan. De 1.5 meter afstand wordt bewaard tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en personeel en tussen het personeel onderling. De vo-sector heeft aangegeven dat dit in de praktijk betekent dat 25 tot 33% van de leerlingen tegelijkertijd naar school kan. In het vso betekent dit maatwerk.

Druk op het OV door heropening scholen (zie ook factsheet over vervoersbewegingen)

- Samen met I&W is er gewerkt aan maatregelen om de **druk op het openbaar vervoer** door het openen van scholen beheersbaar te houden. De VO-Raad heeft samen met regionale vervoerders een handreiking opgesteld voor de scholen, om ervoor te zorgen dat leerlingen zo min mogelijk gebruik maken van het ov. Het merendeel van de scholen heeft afspraken gemaakt met regionale vervoerders. De regionale vervoerders geven aan dat ze er vertrouwen in hebben dat het goed gaat verlopen.

Leerlingenvervoer in het vso

- In het leerlingenvervoer voor het voortgezet speciaal onderwijs wordt gehandeld volgens het kader dat het RIVM heeft opgesteld. De gezondheidscheck (triage) vormt de basis voor de beslissing om een persoon te vervoeren. Het bewaren van 1,5 meter afstand tussen betrokkenen wordt waar mogelijk aangehouden. Waar dat niet mogelijk is, wordt gehandeld in lijn met het kader van het RIVM.

Aangepast testprotocol

- Op woensdag 6 mei is door het RIVM een richtlijn gepubliceerd die omschrijft wanneer een personeelslid zich kan laten testen, wat een school of de kinderopvang moet doen bij ziektegevallen en wanneer melding gedaan moet worden bij de GGD.
- Vanaf 1 juni geldt dat iedereen met klachten zich kan laten testen. Dit geldt dus ook voor onderwijspersoneel.

Factsheet aansluiting po op kinderopvang/ BSO - AO Onderwijs en Corona II – 17 juni 2020

- De kinderopvang/BSO zijn tegelijkertijd met de scholen in het po volledig open gegaan op 8 juni.
- Tot die tijd koos de meerderheid van de basisscholen (80%) er al voor om kinderen de helft van de tijd hele dagen naar school te laten komen. 10% van de basisscholen koos voor halve dagen en 10% koos voor een tussenvariant of ging helemaal open vanwege speciaal onderwijs.
- Sinds 8 juni is het uitgangspunt dat scholen weer terugkeren naar hun normale schoolrooster. Er is een duidelijk lijn afgesproken tussen scholen en opvang: terugkeer naar het normale rooster, een overstap naar een continuooster is mogelijk, maar let daarbij op aansluiting met BSO, en de MR (school) en de OC (BSO) moeten instemmen. Extra kosten die de BSO maakt, worden in rekening gebracht bij de ouders, contractaanpassing vergt instemming van ouders (zie: Q&A's op RO.nl).
- Tot nu toe lijkt de bovenstaande lijn behulpzaam te zijn. Overall beeld lijkt te zijn dat scholen en BSO's er best redelijk samen uit komen. 'Voor werkende ouders', een organisatie voor ouders en oudercommissies in de kinderopvang, ontving tussen 11 mei en 29 mei 163 vragen/ meldingen over de aansluiting tijden school – BSO. Soms moeten ouders meer betalen voor BSO, omdat de BSO eerder moet starten als gevolg van een continuooster. Zie: <https://www.voorwerkendeouders.nl/meldpunt-blijft-open/>. In de week van 8 juni ontving deze organisatie 46 vragen/ meldingen hierover. Dat betroffen vooral vragen van ouders of continuooster tijdelijk of definitief is.
- Daarnaast leeft er onvrede bij ouders over het beleid dat kinderen die verkouden zijn, niet naar school en kinderopvang kunnen komen. Vooral voor de jongste kinderen, die vaak verkouden zijn, is dit een knelpunt. *(PM eventueel: over deze richtlijn wordt advies gevraagd aan het OMT).*
- Bij 'Ouders & Onderwijs' zijn in de week van 8 juni enkele tientallen signalen binnengekomen over niet aansluitende tijden van school en BSO, de weken daarvoor waren dat er "een stuk meer" (geen cijfers bekend). **De ouderorganisaties zijn voornemens om voorafgaand aan het debat een brief naar de Tweede Kamer sturen.** Via mail ontvingen we deze passage uit de brief:

"Er komen diverse signalen binnen van scholen in het PO die besluiten alsnog de halve dagen aan te houden. Bijvoorbeeld omdat er geen oplossing is gevonden voor het overblijven en school daarom alleen 's ochtends lesgeeft. Massaal voeren PO-scholen een tijdelijk continuooster in, waardoor kinderen vroeger uit zijn. Niet altijd is er aansluiting met de BSO en in alle gevallen zorgt het voor forse extra kosten voor ouders. Er komen meldingen binnen van ouders die in de zorg werken, die geen gebruik meer kunnen maken van de noodopvang. Zij worden in sommige gevallen verplicht een jaarcontract met een BSO af te sluiten, alleen omdat ze de aangepaste schooltijden niet kunnen matchen met hun werkrooster."
- *PM eventueel aanvullen nav call met PO-Raad en branches.*